

Стамен Миловановић

СКРКОЛИЈЕ

СТАМЕН МИЛОВАНОВИЋ рођен је у селу Дубову хиљаду девет стотина четрдесете године. Школовао се у Дубову, Београду и Нишу. Радио је као минер, булдожериста, прецизни механичар, машински техничар и наставник математике, а основе драмске уметности учио је са треће галерије Народног позоришта у Београду.

Књижевним радом почео је да се бави у ђачким данима (Награда листа “Пионер” 1953). Прву једночинку *Кати слободе* објавио је у Сплиту 1965. која је у његовој режији исте године изведена у Требињу. После тога престао је да се бави књижевним радом. Писању се вратио тек деведесет пете године трилогијом драма о Топличком устанку: *Удовичко коло*, *Суноврај* и *Ђавоља варош* (Награда “Драгојло Дудић” за 1998.) За драму *Поврајак* добио је прву награду на конкурс Фестивала југословенских позоришта у Ужицу 1999. године. Исте године добија поново награду “Драгојло Дудић” за драму *Не њлачи, Пејра*. Драма *Поврајак* била је на репертоару Народног позоришта у Ужицу. Дrame *Поврајак* и *Не њлачи, Пејра* штампане су у издавачком предузећу “Кадињача” у Ужицу 1999. године. Драма *Константин* штампана је у 29. књизи едиције “Савремена српска драма”, драма *Оливера* у 34. књизи едиције “Савремена српска драма”, драма *Једначење њо звучности* у 38. књизи едиције “Савремена српска драма”, драма *Удовичко коло* у 41. књизи едиције “Савремена српска драма” и драма *Дуга ноћ под орахом* у 45. књизи едиције “Савремена српска драма”.

Бави се и прозним стваралаштвом. Добитник је награде листа “Наша реч” у Лесковцу (двапут), листа “Топличке новине” (двапут), награде “Милутин Ускоковић” и других. Афоризме и приче објављивао је у књижевним часописима, Радио Београду, Радио Нишу и дневним новинама. Има још неколико драма и један роман у рукопису.

Живи и ради у Нишу.

Стамен МИЛОВАНОВИЋ

СКРКОЛИЈЕ

ЛИЦА:

ЛАЗАР, студент психологије, 24 год.

СТОЈАН, Лазарев старији брат

ЦЕЦА, проститутка, 25 год.

ЈЕЛЕНА, Стојанова девојка, 30 год.

Сцена:

Стан. Дневна соба са решо кухињом у позадини. У њу се улази из ходника у коме су врата друге собе и купатила. Лежај, орман с књигама, и телевизор. Трпезаријски сто у средини. Недалеко од лежаја радни сто с компјутером, штампачем, дисковима, сталком за оловке, фиксним и мобилним телефоном, музичким стубом и гомилом књига. Велика слика (или постер) британског астрофизчара Стивена Хокинга (у инвалидским колицима) на чеоном зиду. Фотеља и табуре у једном крају. Види се по благом нереду да у њему живе самци. Делови одеће на фотељи и столицама. зарозане завесе на прозору кроз кога, у току ноћи, супротни зид ритмички обасјава светлост неке рекламе са улице.

СЛИКА ПРВА

*Неко доба ноћи. Тишина коју ремейти само баји корака рејких
пролазника... Помрчину дневне собе ритмички, прејераво засеца
свјело с улице. Касније се бука аутомобила и баји људских корака
који кроз ојворен прозор дојире сјоља појачава.*

Лазар и Стијан.

ЛАЗАР: *(Хендикейирани младић с примейним послидицама које
је на његово шело изазвала церебрална парализа али
духовно здрав, свесјан да је благо невројичан шјо
покушава да надвлада и да пред друјима прикрије. У
појтељи је. Сјава. Неко време је миран, а појом почиње
да се врјољи, цима шелом, млатара рукама, као неко ко
сања кошмарски сан Смири се неколико пренујака, а
појом почиње да се, шрза и жуши и с очјледним
најором, као кад дављеник у последњем пренујку изра-
ња из воде. шрзајем жлаве и шела седа, шумно удише и
долази до даха. Унезверено жледа око себе, очјо не
знајући где се шо пренујка налази. Дубоко дише и
појтејено се смирује. Полујасно)*

*О, мајко моја!... Мајко моја... Зар опет!?... Докле, Боже?...
Зашто, зашто ме мучиш?...Зар Ти је мало, Господе, што
си ме...*

*(Седи тако све док се свјелост и бука с улице не
појачају)*

*Зашто си ме, мајко, оваквог родила... Зашто, мајко?
(Гледа ка ходнику као да неко очекује)*

*Баш си ти, Лазаре једна обична... Не цмиздри као ... него...
(Склања надланицама и нојама појтељину са себе и
лежњи ојружен на леја подиже једну ноју увис, савија је
у колену и привлачи жрудима, исјружи је. Појом шјо
исјо ради друјом нојом. Ради нојама као да вози би-
цикал. Понавља вежбу више појта. Појом седа на ивицу
креветта, нојом извлачи шеј који је исјод лежјаја, мало се
мучи док кроз рукохват провуче прсје сјојала и седећи
подиже ја увис колико шјо може. Појом исју вежбу
понавља више појта и друјом нојом. За све шјо време, као
и увек, рукама се више као шјтајовима помаже јер су му
оне недовољно покрејне, усјорене, а прсји савијени и
као слейњени за дланове. Њима не може да се служи. Уз
множо шруда само палцем десне руке може нешјо да
пришисне. За њеја су вежбе најорне али их он ујорно*

ради. Усїаје и жежаво, жежећи више унуїраињом сїра-
нама сїоїала а їри їом му се колена укрїїају и суда-
рају, ширећи руке као да њима одржава равнотежу,
їрилази слици)

Добро јутро, Хокингсе!... Како смо данас?... Е, мој госпо-
дине, ја сам и ове ноћи...

(Одмахне руком)

знате већ... А ви?...

(Гледа у часовник, їође ка ходнику и їрво їишо, бо-
јажљиво, зове)

Стојане!...

(Ослушкује. Гласније)

Стојане!... Време је. Стојане!...

(Враћа се до лежаја и седа. Чека. Оїеї усїаје одлази до
враїа која из ходника воде у дружу собу)

Стојане!... Молим те устани!...

(Сїоји неодлучно, лакїом с најором їриїисне кваку,
оївара враїа, їогледа с їража. Прекорно, їолуѓласно)

Опет ли си. Стојане?... Е, неразумна главо...

(Пође ка куїаїишу, засїане, сїоји неко време їа се
враїи у собу. Сїоји неодлучно, крсїећи рахиїичним
ногама као неко коме је нужно да се олакша. Повремено
наїрави їрзај – їиш једним раменом и ѓлавом. Такве
їишкове їонавља їовремено кад се узбуди. Полуѓласно,
їрекорно)

Стојане, мој Стојане...

(Шеїа їо соби)

Не мисли... Не мисли, Лазаре... Мисли на нешто друго...

(Гласно – љуїиїио, свадљиво)

На шта, на кога да мислим, дођавола?!...

(Смиреније – їолуѓласно)

Он је болестан...

(Замишљено)

Страст је то... Да...

(Оїеї крсїи ногама)

Ако не мислиш, издржаћеш... Можеш... Мораш. Све ти
можеш, Лазаре... Све...

(Ка слици)

Како можеш ти, могу и ја...

(Иронично – кивно)

Све се може, је л' да, само се из наше проклете коже не
може... Све...

(Чује како се улазна враїа оїкључавају, жеде ка ход-
нику)

СТОЈАН: *(Лей и нормално развијен момак, асисїенїи и браїи Лазарев. Долази сїоља ужурбано, закључава враїа, улази у собу носећи најлон кесу с намирницама)*

Ти си већ устао?

(Гледа у часовник)

Тркнуо сам за доручак

(Сїавља кесу на сїо)

Шта је – опело те, а?

ЛАЗАР: Умало се нисам...

СТОЈАН: Извини... Идемо!...

Одлазе заједно у куйаїишло.

СТОЈАН: *(Док се ходником враћа)*

Зови кад...

(Седа на лежај, из цейа вади новац, їребројава га, слаже и свежњем їрља браду. Полуљласно, имиїиријајући їврдицу)

Котите се, котите... Само ми се ви котите.

(Сїавља новац у цей, одлаже їосїељину у орман. Ка куйаїишлу)

Идеш ли на факултет?! ...

ЛАЗАР: *(Из куйаїишила)*

Не... У петак полагајем...

СТОЈАН: Значи, и данас тренерке...

(Прекривачем їрекрива лежај, размешїа јасїучиће, доноси їрленерке и сїавља на фоїењу, одлази у куйаїишло. Чује се шушїање воде. После країког времена враћа се с Лазарем)

ЛАЗАР: *(Седа на лежај, уз Сїојанову їомоћ скида їицаму, леже ойруживши се)*

Е, мој Стојане, мој Стојане...

СТОЈАН: Шта: „е, мој Стојане“

ЛАЗАР: Ништа... Питам се...

СТОЈАН: *(Масира му мишице руку, враїи и ноге. Ради їо зналачки, руїински, али с изразом досаде на лицу иако їо їокушава разгвором да їрикрије)*

И ја се питам...

ЛАЗАР: *(Јаукне болно)*

Шта се питаш?!

- СТОЈАН: *(Шаливо, масирајући ња још снажније)*
Зашто куче арлауче?
- ЛАЗАР: *(Опјет јакне)*
Полако, бре, Стојане!... Боли!...
- СТОЈАН: Добро је кад боли...
- ЛАЗАР: Ти ниси масер... Ти си костоломац...
- СТОЈАН: *(Масира му шаке, укочене прсте)*
А, сад; боли ли?...
- ЛАЗАР: „Изгорелог нико не запали“
- СТОЈАН: *(Кивно)*
Ма, заболеће... Оживећу их, не био ја Стојан...
(Настави ујорно да их масира)
- ЛАЗАР: *(Шаливо)*
Ја јесам Лазар, али ти ниси Божји син...
- СТОЈАН: *(Иронично)*
Зар сви то нисмо?...И Он је поприлично касно почео да чини немогуће...
- ЛАЗАР: *(Иронично)*
Ваљда ћеш дипломирати до тридесете...
- СТОЈАН: Ваљда...
(Помаже му да обуче тренерке)
Можда ће ти Руси сад биочиповима спојити и оживети прекинуте неуронске везе ...
- ЛАЗАР: „Не липши магарче до зелене траве“
- СТОЈАН Могу то Руси... Могу... Удружиле су се медицина и електроника... Многе болести ће се лакше и успешније лечити...
(Пицаму односи и ставља у орман, сређује лежај... Доноси чашу и шањир из кухиње, ставља у њега бурек, ставља јојурј у чашу, појом кида бурек на залогаје)
Биоинжињеринг и нано технологија чуда праве... Чуда нас тек очекују, брате... Хајде, дођи, да ...
- ЛАЗАР: *(Одлази и седа за сто. Зубима из стакла на столу узима цевчицу, она му испада на сто док покушава да је стави у чашу с јојурјом. Ујорно покушава да је зубима подигне и кад му још све стави је у чашу и уз сваки залагај који му Стојан стави у уста појје жуљај)*
А ти?

- СТОЈАН: *(Све време гледа мирно како се Лазар мучи око цевчице)*
За мене је још рано...Уморан сам, брате... .
- ЛАЗАР: *(Иронично)*
Од учења?...
- СТОЈАН: *(Посиано зевајући)*
Од свега... Морам мало да совим...
- ЛАЗАР Шта је с тобом, човече?
(Прекорно)
Ноћу дањујеш, дању ноћујеш... Где то води? Кад ћеш већ једном почети да спремаш испите?...
- СТОЈАН: *(У шањир осипави на залогаје искидан бурек и полази ка својој соби)*
Од понедељка... .Од понедељка, брате...
- ЛАЗАР Па, данас је понедељак!...
- СТОЈАН: Е?!...
(Засипане. Као разочарано)
Ту мајку му, за овај сам закаснио...
(Кроз смех)
Још се нисам психички спремио...
(Озбиљно као, одлазећи)
Од следећег понедељка...
- ЛАЗАР: Наставиш ли тако, ја ћу морати Драгутину да...
(Видевши да је овај ушао у собу, зубима из шањира узима још неколико залогаја, сасипављеним надланицама, као шипајовима, подиже шањир и односи у кухињу, враћа се, одлази до свој радног, шаљцем укључује комјутер, из сипалка узима зубима шипајић, седа, и држећи за зубима, нагнути над шасипајуром куца по њој)

Крајика светлосна завеса.

СЛИКА ДРУГА

Сцена истиа. Вече. Светило је уиљено.

Лазар и Стојан.

ЛАЗАР: *(Још увек за комјуџером)*

СТОЈАН: *(Долазећи из своје собе, шаљиво као дејтеју)*
Вечера, па у кревет!... .

ЛАЗАР: О, вампир је устао!... Не једе ми се...

СТОЈАН: Попиј бар млеко...

ЛАЗАР: А ти?...

СТОЈАН: Вечераћу ћу код Јелене...

ЛАЗАР: Досадило ми да сам...
(Прекорно, иронично)
Није здраво да прескачеш доручак...

СТОЈАН: Добро, правићу ти друштво.
(Одлази у кухињу и враћа се носећи флашу с њићем. Чашу и шољу с млеком. Сииа њиће у чашу, истија)
Живео ти мени!

ЛАЗАР: *(Седа за сїо, али не ѡказује намеру да ѡиїје млеко. Заусїи да нешїо каже, али се уздржи)*

СТОЈАН: *(Гледа ѓа, забринуїо)*
Шта је; не осећаш се добро?... Опет депресија?

ЛАЗАР: Не, добро сам... Него...

СТОЈАН: Страх те да опет не сањаш?...

ЛАЗАР: *(Док ѡрича занетїо ѓесїикулира рукама)*
Ма, не...
(После країке ѡаузе)
Ма, да... Страх ме је да легнем... Заиста... Сањао сам... И прошле ноћи сам слично сањао ...

СТОЈАН: *(Шаљиво, задиркујући ѓа)*
Да си жив сахрањен?

ЛАЗАР: Не... Ма, да, слично... Као и увек лепо почне, али на крају... Знаш већ...

СТОЈАН: *(Озбиљно као)*
Да чујем ту нову верзију...

ЛАЗАР: Као, стојим до колена у води у неком језеру. Снажан сам, прав и леп, као ти...

(Занесено)

Ма, лепши сам од тебе био...

(Тик)

Не знам које је доба ноћи. Прозрачно, чивитно модро, дубоко, звездано небо нада мном. Вода бистра, топла као... као, верујем, податна жена ... Нема ни лахора с оближње планине. Тиха, млечно вртложна ноћ. Чежњива песма зрикаваца, звезде које се у огледалу воде купају и као просуте перле сјакте у њој. Запливам да најсјајнију уловим. Она ми измиче и зарања, нестаје испод таласа које ја снажним замасима руку, шакама грабећи, набирам... Роним за њом. Урањам до зеленом травом покривеног дна. Разгрћем је, пребирам прстима, и у песковитом тлу покушавам да драгуљ звезду пронађем. Наједном, то више није зелена трава већ, као раж дугачка, Наташина коса која се око мојих прстију, руку и тела као безбројни сипини пишци, мота, увија и ка дну ме вуче. Покушавам да је размрсим, да је се ослободим... Дах ми у грудима нестаје. Гушим се, немам снаге да изроним...

(Покуњено)

Да се нисам пробудио угушио бих се... Увек се будим борећи се за дах...

(Сејно)

Страх ме је снова, јер се буђењем, као после ударца маљем, ошамућен, враћам себи оваквом...

СТОЈАН: *(Иронично – задиркујући ља)*

Силне новце би зарадио кад би своје снове преточио у секси приче... По мени, а и по Фројду, и овај ти је сан чисто еротски... Додуше, мало поетски обојен али поприлично невешто закамуфлиран... .

ЛАЗАР: *(Тик)*

Стојане, мајке ми, претерујеш! Ти у сваком мом сну видиш само то...

СТОЈАН: *(Кроз смех)*

Нисам ја крив што ми ти увек еротске снове препричаваш...

(Цићирајући ља)

„Урањам до зеленом травом покривеног дна... А после; то није трава него Наташина коса... Шта ти симболише језеро?... Ловиш звезду, а?... Ако ти и то није јасно, онда си узалуд студирао психологију... .

- ЛАЗАР: Прекини, вриштаћу!...
- СТОЈАН: (*Шаљиво*)
Вришти, ко ти брани...
- ЛАЗАР: (*Изазовно*)
Да вриштим?
(*Заузме сџав, удахне дубоко као да ће да викне*)
- СТОЈАН: (*Озбиљно*)
Вришти, ако ти се вришти...
- ЛАЗАР: (*Скрушено*)
Не могу... Нећу
(*Шаљиво*)
Нећу да будим комшије...
(*Сейно*)
Не могу из ове коже ...
- СТОЈАН: (*Прекорно*)
Дркацијо...
- ЛАЗАР (*Смушено*)
Да сам бар то... Ни то сам нисам у стању...
- СТОЈАН: (*Провокајивно*)
Хајде да ти асистирам?...Видим напалио си се...
- ЛАЗАР: (*Уздахне дубоко. Тик љавом*)
Не шегачи се, Сџојане...
- СТОЈАН: (*Задиркујући џа, намерно ѓренађлашено*)
Ништа страшно, нормална потреба у „твом узрасту“ ...
Дрма те, брате, „врбопуц“...
- ЛАЗАР: Молим те, немој да вулгаризујеш... Ја ...
(*Смушено*)
Убићу се... Убићу се једног дана, мајке ми...
- СТОЈАН: (*Као озбиљно*)
Па, шта чекаш? Крајње је време...
- ЛАЗАР: (*Тик раменом*)
Нећу теби у инат!...
(*Одлучно*)
Отићи ћу у манастир, замонашићу се...
- СТОЈАН: (*Крсџећи се, као зачуђено*)
Во имја оца!... И овде живиш као испосник.
- ЛАЗАР: (*Шаљиво*)
Шта ми друго преостаје?

- СТОЈАН: Немој да сањаш језера и вирове... Сјаше већ једном с тог компјутера. Врати се, човече, из виртуелног, реалном животу...
- ЛАЗАР: Лако је то рећи.
(*Сејно*)
„И гора се с листом саста, а ја ...
(*Полуљасно*)
а ја немам с ким“ ...
- СТОЈАН: Биће, биће ... Састаћете се...
- ЛАЗАР: Кад?...
(*Шаљиво*)
Кад се угушим ...
- СТОЈАН: (*Поучно као*)
Како се каже; свака врећа нађе закрпу...
(*Као озбиљно*)
Веруј ми, Лазаре, ја до сад нисам срео ни једног нормалног психијатра, ни рационалног психолога... Е, а има жена које своју несигурност лече материнским инстинктом, потребом да неког заштите, да се жртвују... Зато не брини, наћи ће се већ нека шашава Наташа која ће...
(*Шаљиво*)
Бог спаја наоко неспојиво...
- ЛАЗАР: (*Прекорно. Тик*)
Не можеш а да Наташу не уденеш...
- СТОЈАН: (*Иронично*)
Ја?!... Наташа, Наташа, па Наташа... Јесам ли је ја измислио?
(*Озбиљно*)
Годинама је сањаш, помињеш, а никако да ми кажеш чиме те је то та риђокоса ђевушка опчинила?
- ЛАЗАР: (*Сејно*)
Ти то не би могао да разумеш...
- СТОЈАН: Можда сам могао да си нас упознао кад сам дошао да те из Москве вратим.
- ЛАЗАР: (*Сејно*)
Да сам... Али... ...
- СТОЈАН: Сад кад одемо тамо; а ти поправи грешку...
(*Шаљиво*)
Не бој се нећу ти је ја...

- ЛАЗАР: *(Сейно)*
Радо бих, али...
(Одмахује ѓлавом)
- СТОЈАН: *(Задиркујући ѓа)*
Знам зашто нећеш... Нећеш јер Наташе није ни било.
Наташу си ти, брате, у постоперативном, наркотичном
бунилу измаштао, измислио...
- ЛАЗАР: *(Убеђено)*
Нисам!...
(Скрушено)
Нисам, мада, ако тако наставиш да ме убеђујеш почећу и
сам у то да верујем... Зато, молим те, немој...
- СТОЈАН: *(Шаљиво)*
А ти обнови сећање; испричај ми...
- ЛАЗАР: *(Набусићо)*
Није та прича за магареће уши...
(Помирљиво)
Можда једног лепог дана
- СТОЈАН: *(Као љућиићо)*
Ако, ако; само ме ти вређај... Колико видим ни руски ле-
кари ти нису много олакшали... Узалуд си трпео болове...
- ЛАЗАР: Нису, али... Не убијај ми наду... Не мислиш, ваљда, да
могу ...
(Блађо иронично)
још да чекам да мој „велики брат“ заврши медицински па
да ми он помогне...
(Прекорно)
А обећао си ми то, Стојане...
- СТОЈАН: *(Иронично – више за себе)*
„Пас реко, пас пореко“ ...
- ЛАЗАР: Стојане, сећаш се како си ме тада тешио, обећавао...
- СТОЈАН: А знаш ли ти колико лекара годинама чека посао? Многи
су већ заборавили где су и шта су уопште студирали...
- ЛАЗАР: *(Иронично)*
Док ти дипломираш, рашчистиће се гужва...
- СТОЈАН: *(Гледа ѓа, размишља неколико ипренућака)*
Хм... Да... Можда...
(Враћа му иронично)
Ако ти Руси и сад не помогну мораћеш, нажалост да

- сачекаш мене...
(Као молећиво)
А дотле, братац, нађи неку нашу, српску, племениту
душицу да те теши...
- ЛАЗАР: (Подигне и показује му руке. Тик. Сејно, више за себе)
Нађи... Како?... Овакав?
(Тик раменом и неконтролисан њезај главе)
- СТОЈАН: Ти си психолог, зар ја да те учим како...
- ЛАЗАР: Познавање људске душе је казна, кочи ме, спечавана да се
опустим, да нормално...
(Шаљиво)
Боље да сам „сиров“ као што си ти, будући касапине...
- СТОЈАН: (Више за себе, замисљено)
Хм... Будући?...
(Чило)
Хоћемо ли? Да те сместим у кревет.
(Ка забринуто)
И, молим те, не сањај више ђевушку и њене чари док ја ...
- ЛАЗАР: (Иронично – сумњичаво)
И ноћас?... Зашто Јелена више не долази?...
- СТОЈАН: (Шаљиво)
Не желимо да слушаш како сладострасно цичи и стење, и
онако си на мукама ...
- ЛАЗАР: (Тик)
Свашта... Никада вас нисам...
- СТОЈАН: (Задиркујући га док му облачи њици)
Ма, чују комшије изнад и испод нас кад... кад сладо-
стирасно вршиш, а њи, као... Зар си и ослучео?
- ЛАЗАР: (Надланицама покрива уши)
Престани! Нећу то да слушам!
- СТОЈАН: (Задиркујући га)
Зашто нећеш? Па, ја се трудим да ти мало разбуктам
ватру, да ти фантазију мушку разцарам, лепше да сањаш,
а ти се љутиш...
(Изненада, сумњичаво)
Је ли, да ти ниси мало у њу... А?
- ЛАЗАР: (Зайнато)
Ти ниси нормалан, човече!... Она је... За мене је Јелена
исто што и сестра!... Као ти... Као...

- СТОЈАН: *(Полемички)*
А како ту братско – сестринску љубав објашњава твој
чика Фројд? Шта се крије иза, у подсвести?
- ЛАЗАР: Остави ти господина Фројда на миру! Одавно је он пре-
вазиђен. Иако је колос, није безгрешан... Претеривао је,
као и ти... Савремена психологија ...
- СТОЈАН: А родоскрнављење?... Све га је више, драги мој брате.
- ЛАЗАР: То је патологија... .
- СТОЈАН: *(Шаљиво)*
Јелена ти још није никакав род...
- ЛАЗАР: Баш си скот!... Зар желиш да црвеним кад је погледам у
очи?... Убијаш ми веру у ...
- СТОЈАН: *(Прекида ġa)*
Добро, добро, немој само опет да врштиш... Ето, шалио
сам се...
- ЛАЗАР: *(Љућивио)*
Ни у шали немој да ми своју итиму... .Одавно је то
(Прекорно)
Бог ти је подарио љубав, а ти ...
- СТОЈАН: Подарио је Он мени и мржњу...
- ЛАЗАР: *(Иронично)*
Ма немој?... Хајде причај ми нешто о томе...
- СТОЈАН: *(Као шаљиво)*
Није прави тренутак... Другом приликом... Сад журиш...
- ЛАЗАР: Журиш? Ма, сврбе тебе дланови... Не волим те таквог,
Стојане...
- СТОЈАН: Не волим ни ја себе, па... А да ме сврбе – сврбе...
*(Вади коверџу из фиоке ормана, узима неколико нов-
чаница, а коверџу остави на стоу. Шаљиво)*
Џепарац... Имам, али за сваки случај. Можда Јелена
навали да је негде изведем...
- ЛАЗАР: *(Прекорно – иронично)*
Јелену?...
- СТОЈАН: *(Сћављајући новац у џеу)*
Па, да, Јелену...
- ЛАЗАР: *(Тик)*
Лажеш.
- СТОЈАН: Лажем...

- ЛАЗАР: Докле, бре, Стојане?... Престани да се коцкаш... Не могу више да обмањујем ни њу, ни наше...
- СТОЈАН: Од понедељка!... Престајем, од понедељка...
- ЛАЗАР: Од ког понедељка?
- СТОЈАН: Од понедељка, рекао сам...
- ЛАЗАР: *(Заједљиво – љоучно као)*
„Рад је створио човека“.
- СТОЈАН: *(Засијане)*
Материјалистичка заблуда. Није рад – Наташа је...
- ЛАЗАР: *(Тик. Пође ка њему црепшећи као)*
- СТОЈАН: Стани! Хтео сам да кажем – жена је човека учинила мислиоцем и проналазачем... По мојој теорији то је овако почело: кад је првој четвороножној човеколикој пра, пра, пра, пра Наташи досадило да је сваки мајмун заскаче, усправила се, и почела да хода на две ноге. Е, мушки су тада били присиљени да се и они усправе, да почну да користе мозак, да смишљају начине како да је надмудре, заведу, преваре и наговоре да се сагне, како да је повале на леђа... Нашем пра, пра, праоцу је то прво успело ... Тако су нам жене помогле да будемо паметнији од њих *(Кроз смех)*
Зато почни да размишљаш, брате...
- ЛАЗАР: *(Појури га колико је љо њему мођуће)*
Мајмуне један безобразни!... Само ти бацај новац!...
- СТОЈАН: *(Као уљашено, црчи око стиола)*
Како кажу мудраци: „Заувек је наше само оно што смо потрошили.“...
- ЛАЗАР: Стојане, неразумни, Стојане...
- СТОЈАН: *(Шаљиво)*
Буди срећан што још нисам и твоју руску коврту начео *(Одлазећи)*
Зато не пизди Хокингсе; узео сам само свој део џепарца!
- ЛАЗАР: *(Враћа се, и користићећи штипаић љуштиа на музичком стиубу жласно неку „цврду“ – рок, или сличну, у дајом цренуцку љојуларну музику)*

Светлосна завеса.

СЛИКА ТРЕЋА

Све је као у преходној сцени. Исѿа соба. Неко друго јуѿро. Тиха музика ѿлави протѿорију.

Лазар, Цеца и Сѿојан.

ЛАЗАР: (Седи за комјуѿером и са екрана нешѿо чѿѿа. У ѿренер-кама је. Оѿкључавају се, оѿварају и заѿварају улазна вратиа. Не окрећући се, прекорно)
Опет касниш, Стојане!...

ЦЕЦА: (Аѿтракѿивна, леѿа али ѿѿрилично, иако укусно, прово-каѿивно обучена. Носи и најлон кесу с доручком. Идући ходником, жваћући. Труди се, невелиѿо, да зовори руски)
Здравствујће!!

ЛАЗАР: (Окрене се.Тик. Изненађено, усѿаје с најором, седа, замуцкујући)
Зззздравствујће!... Ооопростите ... Ко... кога тражите?

ЦЕЦА: Тебја...

ЛАЗАР: Сигурно сте погрешили!

ЦЕЦА: (С руским акценѿом)
Ти, Лазар?...

ЛАЗАР: (И даље замуцкујући, збуњено)
Лазар...

ЦЕЦА: Ја Наташа...

ЛАЗАР: (Шѿреце се. Тик)
Наташа?

ЦЕЦА: (Помно за зледа, слезне раменима, осврне се)
И ја хачу такоју... такују...
(Мучи се да се сеѿи праве речи, ѿказује широким гестѿом руке протѿор око себе)
такују...

ЛАЗАР: (Схвѿа да није Русиња. Осмехнуѿо ѿмаже јој – до-ѿуњује)
Квартиру...

ЦЕЦА: (С олакшањем)
Јес'... Квартиру ѿакуѿиѿ...
(Кроз смех)

- Е, јеби га, заборавила сам како се то на руском каже...
Лепа ти је гајба, само...
(*Са заносом, љолуљасно*)
Их, како би је ја...
- ЛАЗАР: (*Иронично*)
Рускиња, А?
- ЦЕЦА: Као Рускиња... Ма, зезам се, човече... Твој пријатељ ми је казао да се на Рускиње палиш...
- ЛАЗАР: Како сте ушли?
- ЦЕЦА: (*Шаљиво, као руски*)
Нагами чалавече...
- ЛАЗАР: (*Збуњено*)
Било је закључано...
- ЦЕЦА: (*Показује кључ, смејући се*)
Бољше њет...
- ЛАЗАР: Одакле Вам?
- ЦЕЦА: Дао ми га Стојан...
- ЛАЗАР: Стојан? ... Зашто?
- ЦЕЦА: (*Загонејно*)
Па, тако... Дао ми човек да те ... да ти се нађем...
- ЛАЗАР: (*Забринутно*)
Где је он?
- ЦЕЦА: Појма немам! Оде негде с оним мојим...
(*Види флашу с њићем, њође ка њој, али се уздржи*)
- ЛАЗАР: (*Као радознано*)
А, Ви сте, свакако, бибиситерка?
- ЦЕЦА: (*Не схваћа, док из кесе вади и на сјао сјаваља сендвиче с вирилама*)
Сита јесам, али се два доручка неће сваћати... У друштву се слађе једе, зар не... Дођи, седи!...
- ЛАЗАР: (*Прилазећи*)
Мислио сам; да сте неговатељица, заправо... асистент...
- ЦЕЦА: А, то?! Па, могло би и тако да се каже... Умем ја све... И то...
- ЛАЗАР: Извините, а како се Наташа, уствари ...

- ЦЕЦА: *(Схвати. Кокејно)*
Цеца!...
*(Пружи руку да се поздрави, тврђе је збуњена за шрен, па
за овлаш ухвати за згрчене прсте. Саосећајно)*
Ја сам Цеца...
- ЛАЗАР: *(Провокајивно)*
Цеца?...
- ЦЕЦА: *(Збуњено)*
Цеца, брате... То ми је уметничко име...
- ЛАЗАР: Уметничко?!... А крштено; биће да је Светлана...
- ЦЕЦА: *(Збуњено – знаижељно)*
У, јебо те, како погоди?
- ЛАЗАР: То је најчешће име у нашем крају.
- ЦЕЦА: *(Провокајивно)*
А из којег смо то ми краја?
- ЛАЗАР: Из сврљишког.
- ЦЕЦА: *(Изненађено)*
Земљак?!... Где ме нађе!... Бог те, како из прве погоди?...
- ЛАЗАР: По... по говору, акценту... Моји су отуда... Могу да пого-
дим из којег сте села...
- ЦЕЦА: Е?!... Чик...
- ЛАЗАР: Из Преконоге...
- ЦЕЦА: *(Кроз смех)*
Е, за мало промаши!... Ма, не, бре; као и ти, и ја сам из
„Међуноге“...
(Кад сјиша смех)
Шалим се. Био си близу ... С друге стране сам планине...
- ЛАЗАР: Из Понора?
- ЦЕЦА: *(Као пошврдно)*
Да, да, из Понора!
(Кроз смех)
Зини да ти кажем!...
(Полуљасно)
Шта те, бре, брига одакле сам...
(Прилази његовом радном сјолу и гледа гомили књиџа)
Колике књижурине?!
(Узима једну за другом и чииа)
Адлер Алфред – Познавање човека, Хорнај – Нови путе-

ви психоанализе, Освалд Шпенглер – Пропаст запада,
Вил Дурант – Ум царује... Имануел Великовски – Светови
у судару...

(По Вуку)

Stephen Hawking ... Ух, јебо те, какво без везе име!... Ниси,
ваљда све ово прочитао?

ЛАЗАР: *(Идући за њом, кроз смех)*

Још много пута толико.

ЦЕЦА: *(Задивљено – с неверицом)*

Е?... И све си то запамтио?

ЛАЗАР: Камо лепе среће да сам... Понешто само...

ЦЕЦА: Па. Јесте... Колика би глава за то требала... Их! ... Изгледа да си паметан момак. Штета што те Бог тако...

ЛАЗАР: *(Као знајиш жељно. Тук)*

Како?

ЦЕЦА: *(С нелагодом)*

Па... тако... тако као Анђела...

ЛАЗАР: *(Седа на њабуре)*

Нисам Анђео. Лазар сам...

ЦЕЦА: Море, ђаво си ти...

(Гледа радознано у Хокинџову слику)

Отац?

ЛАЗАР: Ма, не!... У неку руку и да... Он је мој узор... Од кад сам
њега видео...

ЦЕЦА: Боже, како је... смотан!

ЛАЗАР: У том, тако, како ти кажеш, смотаном телу Стивена
Хокинга крије се највећи ум данашњице.

ЦЕЦА: Е?!... Ма, шта кажеш... Зезаш ме...

ЛАЗАР: *(Са заносом)*

Тај господин нам је открио тајну како је настао свет,
космос, васељена, време... Дошао је до самог Бога...

ЦЕЦА: *(Наивно)*

Зар је умро?

(Незаинтересована за његову љричу)

Ма, ти си, бре Лазаре, за њега, знаш шта... Их!

(Седа на кревет љпровокајивно клајтећи ногама. Шаљиво)

Шта ли ћеш тек ти да откријеш?!...

(Враџоласићо)

Ето, можеш од мене да почнеш ...

(Звони јој мобилни телефон у шапани. Она га ужурбано тражи, а кад не може да га нађе изврће садржину на кревету. Из борбе испадају вибрајтор, војнички ојасач, бич, канаџ, полицijske лисице...)

Да му мајку, ко склепа ову скаламерију...

(Налази га. Уилашено)

Ало!... Ја сам... Да, наша сам... Сад ћу да... Добро... Гао, мили!... ..

(Прекида разговор, ојет се прља у шапину)

ЛАЗАР: *(Провокајтивно, схвативши с каквом је намером дошла, али жели да види како ће играти даље да шече. У тој игри с њом честито луми изненађење, али и у неким ситуацијама сионитано реажује и уида у соистивену замку)*

Брат?

ЦЕЦА: Ма, иди, који брат! Мој човек...

ЛАЗАР: Макро?

ЦЕЦА: *(Подрешно чује)*

Аа, Марко...

(Изненађено)

Ти познајеш мојега Марка?!

ЛАЗАР: Не.

ЦЕЦА: А погоди!... Па, ти си, брате, видовит ...

ЛАЗАР: За неке ствари и јесам. Ето, знам како сте из недођије залутала у ову цунглу...

ЦЕЦА: Е?! Баш ме интересује...

ЛАЗАР: *(Почиње да говори сврљишким (локалним) дијалектима)*

У село дошала млад учитељ...

ЦЕЦА: *(Кроз смех, прехвајајући игру и говор у дијалекту)*

Није учитељ! Бил геометар... Затарабили школу таман кад сам уписала фризерску...

(Одмахне руком)

Одавно... Дошло момче да премери Тресибабу... .

ЛАЗАР: А леп ...

ЦЕЦА: Јес', као усликан...

ЛАЗАР: А ви наивни...

- ЦЕЦА: *(Сейно – озбиљно)*
Ааа – као ти. Наивна, и невина сто посто...
- ЛАЗАР: А он навалил...
- ЦЕЦА: Баш навалил... Увртел се око мен', како павит око лесу...
- ЛАЗАР: Обећал ви брда и долине...
- ЦЕЦА: Ма, иди, каква брда!...
(Руком више главе)
И оне наше скрколије су ми се на вр' перчин!... Обећал да ме одведе у град...
- ЛАЗАР: И?
- ЦЕЦА: И?... Врти, сучи, превари ме ...
- ЛАЗАР: И, штуче!... А ви; трк за њим...
- ЦЕЦА: *(Ойей се ипруди да зовори књижевним језиком)*
Све знаш, као да си гледао...
- ЛАЗАР: Зар нисам видовит?
- ЦЕЦА: Као да јеси... Лагао ме да је одавде...
- ЛАЗАР: И?
- ЦЕЦА: И ништа... Видим ја да ме изиграо, па... шта ћу... Одем на железнички мост и... Стојим тако и мислим; јао, црна ја, шта да радим, дал' да се бацам под воз или да скочим у Нишаву...
- ЛАЗАР: На вашу срећу, наиђе Марко...
- ЦЕЦА: *(Гледа га заињено, ња сумњичаво)*
Море, познајеш га ти... Он ти је све испричао ...
- ЛАЗАР: Не, не знам човека... Логично је; да није наишао он ви сад не бисте били овде.
- ЦЕЦА: *(Поколебано)*
Па. Јес, тако је... Да не беше њега отишла би', море, до Мораве.
(Шаљиво)
Дубља је...
- ЛАЗАР: *(Осмехнуто – блежо иронично)*
Баш сте имали срећу...
- ЦЕЦА: *(Резигнирано)*
Морало је тако да се деси, јер да није морало не би се ни десило...
(Погледа у саи)
Оде ти време, Анђеле... Таксиметар ти одавно откуцава...

- ЛАЗАР: *(Гледа је збуњено)*
Зар сте таксијем дошли?...
- ЦЕЦА: Ма не, ја то онако... Довезао ме Стојан...
(Осмехнућо)
Пази; пури ти време... 'Ајдемо прво у купатило, па ћемо да једемо.
(Хваћа ља за мишицу)
- ЛАЗАР: Хвала, не треба...
- ЦЕЦА: Добро, ако нећеш – нећеш...
(Седа за сто)
... Дођи, седи!
- ЛАЗАР: *(Иде до столице, радознано је љледа)*
Не једе ми се...
- ЦЕЦА: Има да једеш! „Снага, човече, на уста улази“ ...
(Из сендвича вади вирилу, љровокајћивно је олиже)
Јао, што ја волим прво овако да... да је!...
(Као озбиљно)
Увек тражим на киоску да ми ставе више сенфа... Оћеш и твоју да?... Узми, једи, човече... Чекај, ја ћу да ти...
(Пружа му сендвич ка устима)
Ти само гризи...
- ЛАЗАР: *(Одмахује љлавом. Тик)*
- ЦЕЦА: Студираш?
- ЛАЗАР: Студирам...
- ЦЕЦА: Шта?
- ЛАЗАР: Психологију...
- ЦЕЦА: *(Резињнирано)*
Е, па, шта ћеш...
(Чило)
И ја би прву годину фризерске завршила да ме онај не омете... Сто посто би положила поправни ...
- ЛАЗАР: *(Климне љлавом)*
Верујем.
- ЦЕЦА: И, шта ћеш да радиш кад завршиш тај твој факултет?
- ЛАЗАР: Завириваћу у људске душе ... Помагаћу људима.
- ЦЕЦА: *(Враћоласћо, кроз смех)*
У, јеботе, ал ћеш да намлатиш паре!...
(Кад смири смех)

- Ако нећеш да једеш ...
(Двосмислено)
морамо у купатило?...
- ЛАЗАР: Зашто?
- ЦЕЦА: Да се...
(Кроз смех)
Мора, бре, Лазаре, од нечега да почнемо...
- ЛАЗАР: (Збуњено, с нелагодом, чини се да не разуме)
Шта да почнемо?...
- ЦЕЦА: (Шерейски)
Море знаш ти...
- ЛАЗАР: (Одмахујући главом. Тик)
Не знам шта вам је Стојан све највакао...
- ЦЕЦА (Враголасїо)
Па, шта ћемо сад?... Да седимо овако и гледамо се, а?...
- ЛАЗАР: Мој поглед је лепши ...
- ЦЕЦА: (Одлази и седа на лежај. Враголасїо)
Е?... Баво си ти... Дођи седи крај мене...
- ЛАЗАР: (Пође ка кревету, ња сїане на корак, два од ње)
Кажите шта вам је Стојан...
- ЦЕЦА: Добро, човече, нисмо деца па да се лажемо...
(Враголасїо)
Стави накурњак па да...
- ЛАЗАР: (Леци се. Тик раменом)
Молим?!...
- ЦЕЦА: (Шаливо)
Добро, бре, земљак, немој да молиш ... Ако немаш ти,
имам ја... Туце...
(Тражи у ѡацини неколико ѡренуѡака, налази ѡакеѡић и
ѡружа му ѡа)
Узми...
- ЛАЗАР: (Одмахује главом)
- ЦЕЦА: (Сеїи се)
Еј, извини, заборавила сам да не можеш сам...
(Слеже раменима, ѡравдајући се ѡриђе му)
Ја ћу да ти га...
- ЛАЗАР. (Збуњено)
Ма...

- ЦЕЦА: *(Држећи њакећић на длану, иџрајући се њиме као лој-
тицом)*
Дај, не стиди се...
(Поносно као – враџоласіо)
Колико су ми кроз руке прошли, да су дрва, читаве зиме
би се грејала...
- ЛАЗАР: *(Љутићио)*
Чекајте! ... Погрешили сте адресу...
- ЦЕЦА: *(С разумевањем)*
Види; уплашио се!... Срамота га што је сексуално непис-
мен...
(Шаљиво)
Ма, за час ће сестра да те опишмени...
(Озбиљно)
Кад си могао толике књиге да прочиташ, гарантујем има
и овај испит да положиш ...
- ЛАЗАР: *(Усилахирено. Тикови)*
Мора да је Стојан био пијан или... или га ви нисте разу-
мели!... Не желим...
(Седа за радни сіо)
- ЦЕЦА: *(Шаљиво)*
Шта је; мачору се не иде у школу, успавао се, а?!... Де, де,
не штрецај се... Веруј ми; нема мушкарца који није дожи-
вео такав малер... Што рече један матори: од тврдог жена
добија рак.
(Кад смири смех, њоносно)
Ма шалим се... Уме Цеца и мртвог мачора да намами да се
протегне...
- ЛАЗАР: *(Смирено)*
Није то, него...
- ЦЕЦА: Здрава сам, чиста... Гарантовано...
- ЛАЗАР: *(Прибрано)*
Верујем, али...
- ЦЕЦА: Еј, не играј се здрављем. Човече; може та мушка мука да
ти удари на срце, или на мозак, не дај Боже... А можеш и
да ослепиш...
- ЛАЗАР *(Смеје се)*
- ЦЕЦА: *(Кроз смех)*
Што се смејеш?... Веруј ми... Причао ми лекар који такве
лечи у лудари... А, можда више волиш да ти пушим... Сад
је то у моди...

- ЛАЗАР: *(Шаљиво, као да није разумео)*
Зар вам лекар није казао да је пушење штетно по здравље?
- ЦЕЦА: *(Враџоласїо)*
Пушим само еколошке... Може, а?...
- ЛАЗАР: *(Шаљиво)*
У непушачкој сте зони...
- ЦЕЦА: Е, јеси ђаво...
(Нервозно)
Па, зашто сам, бре, долазила, а?... Шта ми хвали?...
(Сумњичаво)
Еј, да ти ниси можда геј!?... Не, ниси, не би ме Стојан...
(Мазно)
Кажи секи, како би волео...
- ЛАЗАР: Извините, али ... Није то начин ...
- ЦЕЦА: А на који би ти? Кажи...
(Поносно)
Нема начина који Цеца не зна. Кажи, јебо те...
- Звони јој мобилни тїелефон.*
- ЦЕЦА: *(Усїлахирано тїражи тїелефон. Поново изврће сав садржину тїашине на лежај и налази га. Ужурбано)*
Ало!... Па, ја сам... Није то баш тако лако... Неће... Анђео прави... Невин, сто посто... Шта да радим?... Знам, јебо те, али како кад нисам ... Нећу, ваљда, да га силујем... Греота, жива греота!... Добро, срце!... Како ти кажеш...
(Заврши разговор и оїеїї све без реда тїрїа у тїашину. Види како Лазар радознано гледа њен садржај. Седа)
Мој алат... Никад се не зна шта ће која муштерија да тражи... Ајде, бре, земљак... Немој да губимо време... Ето, даћу ти попуст!
- ЛАЗАР: Није у питању новац... Ја... Ја не желим, не могу то тако...
- ЦЕЦА: *(Као с разумевањем)*
Знам, јебо те, прошла сам и ја кроз то; срце жели једно, а разум каже уради друго... Буди разуман, човече; пробај да се не би кајао што ниси...
(Поїсїицијно)
Први пут је обично тако ... Само док... после ћеш ти, их!... Ево, ја ћу полако да се скидам... а ти напари очи
(Почиње невелико – вулгарно да увија куковима, да скида одећу)

- ЛАЗАР: Немојте, немојте Светлана! ... Не иде...
(*Радознало као, да би је зауставио*)
Јесте ли волели геометрија?...
- ЦЕЦА: (*Збуњена за њену њак, ња кроз смех*)
Их!... Гладноме је први залагај најслађи...
- ЛАЗАР: Онда би требало да ме разумете; нећу ни ја без љубави...
- ЦЕЦА: (*Филозофски*)
Гладан не тражи колаче...
(*Кроз смех*)
Море, дај што даш...
(*Застане*)
Еј, бре, човече, каква љубав?!... Због љубави сам и ја почела, па видиш ... Нема љубави, бре... Јебеш љубав; брва је, брва – а кључ је кључ за браву ...
- ЛАЗАР: Ја верујем да је има ...
- ЦЕЦА: Ма, веруј, ко ти брани...
(*Гледа ња неколико њену њака. Замисљено – сејно – њолуљасно*)
Благо теби кад можеш да верујеш...
(*Дечје наивно – весело*)
Па, добро, 'ајде, као да се волимо... Умем ја, срце, и тако...
Дођи!
- ЛАЗАР: (*Смеје се одмахујући љавом*)
Узалуд се трудите... Ја сам романтичар, сањар ...
- ЦЕЦА: (*Кроз смех, враџољасно, ојруживши се ѡровокајивно*)
Ма и ја сам ти, брате, таква. Зато кад год ми се пружи прилика – ја се опружим...
(*Кокејно*)
Дођи, легни, па да лепо... заједно сањамо...
- ЛАЗАР: (*Прихватиа иџру, радознао је да види како ће даље да ња наговара*)
Бојим се да нам снови нису у истој боји...
- ЦЕЦА: (*Гледа ња збуњено, седне*)
Е, бре, Лазаре, баш нам не иде...
(*После крајкоџ размисљања, надахнуто*)
Еј, 'ајде да ме, као, силујеш! ... Ја као нећу, а ти навали...
- ЛАЗАР: (*Иронично, кроз смех, ѡдиже руке*)
Зар вам ја на таквог личим ...

ЦЕЦА: Ма, не, али... Често онима којима не иде, узбуди се кад ме као силују... Их, знам ја ; има и жена које доживе врхунац само кад их муж силом.
(Провокајивно)
Ето, сад и ја нећу, не дам ти се...

ЛАЗАР: (Насмејано)
Не дам се ни ја...

Звони Лазарев мобилни телефон.

ЦЕЦА: (Мисли да је њен, пође ка шаши)
Шта сад хоће?...
(Схвати да не звони њен, одахне)
То твој цврчи...
(Гледа како Лазар укључује свој. Задивљено, пологласно)
О, Боже!...

ЛАЗАР: (На свој начин – држећи шашић зубима- укључује телефон који је на столу)
Ђао, Јелена... (Извини што те цимам!) Ма, нема везе!... Кажи!... (Шта је са Стојаном? Кад год га цимнем – недоступан је. (Иронично) Је ли он уопште жив, човече? Не јавља ми се) У фри је – учи... Знаш како је кад загусти!... (Разумем, али... Је ли ту?)
На факултету је...

ЦЕЦА: (Смеје се гласно)

ЛАЗАР: (Погледа је иронично)
Ваљда лабораторијске вежбе, шта ја знам...
(Насмејано) Па, што не кажеш, човече, да ниси сам?!
Извини, што вас...))
(Збуњено. Тик)
Колегиница... Око дипломског ми помаже...
(Враголасно) Разумем, разумем... Ако ако... Молим те, кажи Стојану да се гласне...)
Хоћу...

ЦЕЦА: (Враголасно, вршећи главом)
Како ти лепо лажеш, „колега“...

ЛАЗАР: (Осмехнуто)
Лаж и истина су сестре близнакиње, не могу једна без друге...

ЦЕЦА: (Размисливши)
Па, јес' мајку му...
(Гледа га пошло. Враголасно)

Ја би ти, Лазаре, и цабе дала, леба ми, али Марко би ме олешио...

(Збуњено)

Нико ме, бре брате, до сад није одбио...

(Тојло, као њрекорно)

Који си ти баксуз...

ЛАЗАР: Видиш да нисам анђео... Нема више анђела...

ЦЕЦА: *(Гледа га исцїїїивачки, анализира)*

Зар ја то нисам? ...

(Пословно, њоносно)

Зар нисам лепа?...

ЛАЗАР: *(Осмехнуїо)*

Лепи сте, изузетно сте лепи и... и упорни

(Радознало, оїушїїено)

Трудите се, све сте покушали, само једно нисте...

ЦЕЦА: *(Гледа га њомало збуњено. Радознало)*

А шта то нисам?

ЛАЗАР: Нисте пробали да ме пољубите...

ЦЕЦА: *(Тргне се)*

Уста на уста, а, то никада! ...

ЛАЗАР: *(Иронично)*

Није хигијенски?...

ЦЕЦА: Ма, не зато!...

(Враголасїо)

Љуби, љуби, па разум изгуби...

(Озбиљно – кивно)

А, једном је Цеца погрешила!

ЛАЗАР: Грех из љубави и није грех...

ЦЕЦА: *(Ведро- иронично)*

Па, и није!...

(Оїейї сврљшшким (локалним) дијалектїом)

Моја погрбена баба Сида ми је вревила „Светлано и ја сам некаш била вита како топола и лепа како ти саг. И за мен’ су се момци за гуше жватали. За тој си води рачун; памет у главу. Младос’ и лепота за час мину.“

(Сеїїно – замшїљено)

Ма, иди; женско и памет!...

(Ведро)

Марко ми је после отворио очи. ... Тело ти је, брате, само

магацин који мора свакодневно да се пуни и празни. Душа човекова треба да је чиста, а тело и онако пропада
(*Рези́зирано*)

Зато, док је младо, треба га... И шта ми хвали?

(*Погледа у флашу, усїане и иде до сїола. Прекорно прейећи му прсїом*)

Цујгаш, цујгаш, а?... Ако, ако. Треба понекад. ... Да ти сипам једну ?...

ЛАЗАР: То је Стојанова чаша... Ја не пијем...

ЦЕЦА: Не пијеш, нећеш да се купаш, нећеш да једеш, нећеш да се волимо... Ма, јебем ти ја такав живот!...

(*Гледа га као да га први пут види. Радознало*)

Еј, леба ти, јеси ли некада помислио да се убијеш?

ЛАЗАР: (*Гледа и он њу. Тик*)

Зашто бих?

ЦЕЦА: Па, тако... Једноставно, човеку докурчи што је такав, какав је... Па пожели да га нема...

ЛАЗАР: Да... Све док се нисам помирио са самим собом, док себе нисам оваквог прихватио, помишљао сам... А ви?

ЦЕЦА: (*Насмејано*)

Их, колико пута!...

(*Као правдање*)

Раније...

(*Сейно*)

Ма, и после моста...

ЛАЗАР: (*Провокајивно, осмехнуто*)

Па, зашто нисте?...

ЦЕЦА: (*Озбиљно*)

Страх ме, бре, да се после не покајем ...

(*Пође да сїаа њиће, предомисли се*)

Имаш ли чисте чаше?

ЛАЗАР: У кухињи... Покајали би сте се сигурно... Једном се живи...

ЦЕЦА: (*Одлазећи ка кухињи, филозофски*)

Ааа, једном...

(*Певајући шаливо*)

„Једном се живи, једном се мре“...

(*Из кухиње, зајанено*)

Јебо те, перете ли ви судове?!... Ово, бре месец дана нико није... Да их за час оперем?

- ЛАЗАР: *(С нелагодом)*
Немојте, Стојан ће... Чаше су у левом орману ...
- ЦЕЦА: Нашла сам...
(Враћа се носећи две. Сийа њиће и њружа му чашу. Провокајивно)
Па, да се чукнемо...
(Сејши се, њпринесе му уснама)
Ја ћу да ти придржим...
- ЛАЗАР: *(Одмахује главом)*
- ЦЕЦА: Ма, дрмни једну! Ово ти је, бре, боље од „Потенцијала“...
(Глада ља, њренуџак – два , слежне раменима)
Јебем ти „Потенцијал“ и ко га смисли!... Кад се маторци нагутају таблете и укаче, цео дан не силазе као дете с трешње...
(Исџија)
Да повремено не цврцнем не би могла да... А онај мој, их! Литар...
(Одмахне руком)
... Због „Потенцијала“ умало нисам најебала...
- ЛАЗАР: Како? Зашто?
- ЦЕЦА: Тако. Један матори, да ли је узео дупло, или му је „чука“ већ била изакана, не знам, тек видим ја; избецио очи као во у бразди. Оволике му! Запенио као куче око Илин-дана, ал’ престао да риља. Кажем, овај ће сто посто да рикне... Извуко се некако, па на врата... С улице позва хитну помоћ, па беж...
- ЛАЗАР: И, шта је било с њим?
- ЦЕЦА: *(Кроз смех)*
Ма, ништа... После два дана, видим; окитио бандере око „Црвеног Певца“
- ЛАЗАР: И вама је то смешно.
- ЦЕЦА: Па, што? Барем није умро жељан...
(Провокајивно)
А ти?
- ЛАЗАР: Ја бих да чујем... да ми причате
- ЦЕЦА: *(Обрадовано)*
О, па, што не кажеш, „колега“?! Хоћеш ли да ти причам онако као што причају оне преко телефона?... Има да ти се...

(Сањалачки)

Кад скупимо паре, купимо стан, Марко ће да ми отвори такву агенцију. То је слатка пара. Седиш, причаш, глумиш напаљену женску; уздишеш, стењеш, дахћеш као куче, врштиш... А пара капље ли, капље...

(Почне сладосјрасно да уздише)

ЛАЗАР: Ма, не тако!... Мислио сам... Радознао сам; ко тражи и како користите тај ваш „алат“...

ЦЕЦА: А то?! Ти, брате, као да никад ниси гледао порниће...

ЛАЗАР: Толико чедан баш нисам... Али...

ЦЕЦА: Е, драги мој, филм је филм, а живот је живот... Шта сам ја све видела и доживела мале би биле ове твоје књиге да се све опише...

ЛАЗАР: То бих волео да чујем...

ЦЕЦА: Е, не може!

ЛАЗАР: *(Збуњено)*
Зашто?

ЦЕЦА: *(Кроз смех)*
Професионална тајна... Ма, шалим се.
(Озбиљно)

Не дао ти Бог да знаш шта све могу људи да изфантазирају, какви све ђаволи чуче у човеку!... Човекову душу ћеш најбоље да упознаш кад је усамљена или несрећна. А ја само са таквима... А што су већа господа, што су писменији то су им жеље – уби Боже! Да не поверујеш!. Неки траже да их корбачем шибам, други да им будем ћерка, неко да глумим полицајку, докторку, калуђерицу...
(Изнанада, надахнуто)

Хоћеш да теби будем сестра, мајка... Можда те то пали...

ЛАЗАР: *(Неколико њихова)*
Ви нисте нормални!

ЦЕЦА: Ја нисам нормална, а ти тражиш да ти причам о тајним и невероватним жељама мојих муштерија!?

ЛАЗАР: Професионална радозналост...

ЦЕЦА: Добро кад тако хоћеш...
(Кроз смех)

Е, а то ће екстра да те кошта... Тако ме једна фина, лепа госпођа, факултетска професорка, плаћа да гледа како ја с њеним мужем... Док ми оно радимо, она као ждребица

четвороношке лази око нас, рже, чивта се и њишти...
(Кроз смех)

А мени после каже да сам курва... Е, зато јој дупло
наплатим...

(Озбиљно)

Један је тражио да се правим мртва

(Пљуцкајући око себе)

Не дао Бог!... Да ти детаљно ...

ЛАЗАР: Не, не, и толико је довољно...

ЦЕЦА: Е, јеби га!...

(За себе више)

Таман сам помислила да сам ти нашла слабу тачку, а
оно...

(Исијје и из друџе чаше. Гласно)

Које сам ја курате среће данас...

ЛАЗАР: Нисте... Ето новца на столу, узмите колико мислите да
сте зарадили... Па...

ЦЕЦА: (Погледа коверџу, ња у Лазара, узме неколико новча-
ница)

Јесте да је већ плаћено, али морам додатно да те казним...

(Правдајући се)

Знаш; за стан... Неће овај мој да ме ожени, док га не
купимо...

(Неколико тиренуџака се колеба ња узме још једну новча-
ницу и сџави је у ѓрудњак. Намиџнувши му)

Тајни фонд, злу не требало...

ЛАЗАР: (Сејно)

Е, Светлана, Светлана; знате како кажу у нашем крају;

„Од те гајде нема вајде“ Тај ваш вас само користи...

ЦЕЦА: (Увређено)

Шта трабуњаш?! Воли ме, бре!...

(Облачећи скинуџу ѓардеробу)

Купио ми је све ово...

ЛАЗАР: За новац који сте ви зарадили...

ЦЕЦА: (Колебљиво)

Па. јес... Али, обећао је...

ЛАЗАР: Као геометар?

ЦЕЦА: (Лажно сиѓурно)

Није он такав!...

- ЛАЗАР: Гори је... Продаје вас као, као ... Бежите од њега... Вратите се кући...
- ЦЕЦА: Где? Ко ме?...
- ЛАЗАР: *(Колебљиво)*
Својима...
- ЦЕЦА: *(Одмахнувши руком)*
Их, они су се одавно... Свако на своју страну...
(Пријлакујући)
Код кога да се вратим? У ону вукојебину, у пусто село, а?
... Остали тамо само старци, да простиш, и као ти – кљакави...
(Смири се. Пословно, још увек држећи новац у руци)
Значи, нећеш?
- ЛАЗАР: *(Тик)*
Не.
- ЦЕЦА: Сигурно нећеш?
(Мало љућито)
Кајаћеш се, веруј ми...
- ЛАЗАР: Рекао сам...
- ЦЕЦА: *(Пође, ња засїане)*
Добро, бре земљак, зашто си такав?! И у царице и у магарице је иста ...
- ЛАЗАР: *(Тик)*
Ваљда... Извините...
- ЦЕЦА: *(Колебљиво)*
Па, да идем?
- ЛАЗАР: Време је новац... Жао ми је...
- ЦЕЦА: *(Пође неколико корака, ња се враїи сїолу, новац који је у руци држала сїави у коверїу, из њашне извади још и сїави на сїо)*
Мајке ми, оволико ми је Стојан платио...
- ЛАЗАР: *(Збуњено. Тик)*
Шта је сад? Зашто?...
- ЦЕЦА: Нећу незарађено, нећу да ме бије малер...
- ЛАЗАР: А ако вас Марко?...
- ЦЕЦА: *(Док одлази, засїане, сеїи се – извади новчаницу из ѓрудњака и њу сїави на ѓомилу)*
Ма, то ћу да истрпим... Боље да ме бије он, него малер...

(Појије добар ђуиљај из флаше, кроз смех)
 Разум ми каже: немој, Цецо, више да пијеш, а срце; ма,
 пиј, једанпут се живи...
(Прилази радном стоулу и нешто напише. Одлазећи)
 Ако се предомислиш цимни ме телефоном...

ЛАЗАР: *(Пође за њом неколико корака)*
 Размислите, Светлана!... Бежите од њега!...
(Кад она оде, враћи се у собу и ножом бесно шућине шабуре)
 Лазаре, Лазаре... Који си ти кретен, Лазаре!...
(Ка слицу)
 Не гледај ме тако, Стивене!
(Пролазећи крај радног стола надланицом сруши књиџе на под, љрилази лежају, клекне крај њеџа и љресамићен зарије џлаву лицем на место на коме је Цеца седела. Очајно, џрцаво)
 О, мој животе!... Јебем те, животе!...
(Сћућине се на под љовлачећи и џужвајући лакћовима љосћелјину, сћварајући наред на лежају. Грцаво)
 Које си ти проклетство, Лазаре... Зашто?!... Зашто ми и ум и жеље не осакати, Господе?... Зашто ме понижаваш и мучиш, Боже?... Проклети, проклети Драгутине!...
(Све љише)
 Проклети... проклети, мој Драгутине...
(Осћаје љако све док не зазвони љелефон. Усћаје и не журећи љрилази радном стоулу, љалцем укључује љасћаћуру љелефона. Задихано љрудећи се да се смири)
 Хало! (Јеси ли ти то, Лазаре?)... Ја сам, мама? (Како си... како сте, сине?) Добро сам... Добро је и Стојан. (Је ли ту?)... Не, на факултету је... *(Иронично)* Има вежбе из патологије ... (Учи?) Да, да... По сву ноћ... (Немој да претерује. Чувајте здравље, сине... Џабе ти све ако...) Знамо, не секирај се, мајко... (А, ти?) ... Предао сам дипломски... За који дан ћу да дипломирам... (Благо мајци, сине!... Кад ли ће Стојан?...) ... Завршиће и он... Медицински је дужи и тежи, а и око мене губи време... (Знам). Мораће и у Москву да ме води... (Ако, брат ти је... Мора тако док... док ... док твоје руке... *(Плачно)* прсте бар, сине.) Мама, мајко, немој!...Биће... Успеће операција... Не секирај се, Руски лекари су то... Врхунски... (Само да... Као кад би се поново родила, сине...) Биће, мајко, не брини... (Дај Боже!)... Како је тата? (Ма, добро

је...) Још ли те ... можеш ли да га? ... (Ех, сине; Драгутин – као Драгутин... Знаш ти њега; кад се он упрегне... Он у две смене, а ја сам узела још једну зграду, па... скоро да се и не виђамо.) ... Ја вам баш одрах кожу (Ниси, сине... Мора тако, и црно испод ноката ћемо само да нам ви не станете на ноге, да ми ти ... да ми те они ...) Биће, хоће, мама... (Дај Боже!...)

СТОЈАН: *(Улази. Видно је расјоложен)*

ЛАЗАР: *(Ка њему)*

Мама...

(У телефон)

А, ево и Стојан је стигао... (Дај да га чује мајка)

(Лазар Стојану)

Хоће мама с тобом да...

(Види напред на лежају, најрави задовољну ѓримасу)

СТОЈАН: *(Као зачуђено, прилазећи)*

И са мном? ...

(У телефон, шаливо)

Гутн Таг мајне Мутер!... (Шашавко; мајко, мајка сам ти, сине!) Знам Мутер... Како је Фатер?... (Не шегачи се, Стојане!) Ма, шалим се, мама... (Јеси ли ми добро, сине?) Ја сам увек добро, а ти?... (Добро сам, само... Много сам вас се ужелела... Једва чекам да вас...) Знамо... (Имате ли?...) Како се каже; „Пара и деце никад није много“ .(Е, кад бих доживела и унуке да видим, не би жалила да умрем...) Биће, свакако, не секирај се... (Како да се не секирам, измичу нам године, а ти?)

(Благо иронично, кроз смех)

Лазар је, колико ја знам, већ почео да ради на томе...

ЛАЗАР: *(Кивно, кроз зубе. Тик)*

Гаде!... Убићу те...

СТОЈАН: Ево, клима ми главом... (Дај Боже!. Прославите диплому. Хвала Богу, да и нас сунце једном огреје...) Ја ћу да частим... Има да се налетвимо... (Немојте, сине да претерате... Ех, како би волела да смо заједно) Бићемо после Москве... (Даће Бог да...) Хоће, хоће...(Чувајте ми се, децо)... Чувамо се, не брините... (Ти си му, сине...) Знам... Поздрави Драгутина... Видерзен, Мутер...

(Искључује телефон. Мангуйски ѓледа Лазара)

И?

- ЛАЗАР: Шта „И“?...
(Пође ка њему рајџборно)
Шта си јој натрабуњао?...
- СТОЈАН: Па то!...
(Као ућлашено заузме боксерски сџав)
Стани!... Је ли била?
- ЛАЗАР: (Равнодушно)
Била.
- СТОЈАН: И?... Јеси ли?
- ЛАЗАР: Шта?
- СТОЈАН: Хајде не прави се Енглеz! Јеси ли скинуо мрак с очију?...
- ЛАЗАР: Од куда ти таква идеја?...
- СТОЈАН: (Шерейски, љоказујући зљужван љрекривач)
Најзад си и ти прогледао ... И?
- ЛАЗАР: Шта „И“
- СТОЈАН: И, како је било?
- ЛАЗАР: (Тик)
Како? Никако...
- СТОЈАН (Трудећи се, невешћо, да љрикрије разочарење)
Не секирај се, није то ништа... Деси се да се први пут омане... Важно је да си пробио лед...
- ЛАЗАР: Нисам ја ништа пробио ... Ничега није било
- СТОЈАН: (С неверицом)
Како, ниси?
(Показује на лежај)
А ово?...
- ЛАЗАР: То сам ја, после...
- СТОЈАН: Па, ти си изгубљен случај!...
- ЛАЗАР: Нисам изгубљен!
- СТОЈАН: Јеси! Хистерик...
- ЛАЗАР: (Тик)
Нисам хистерик!... Како не схваташ, Стојане!? Не желим ја то на такав начин. Милостиња понижава... Разумеш?. Желим... желим да овим мојим моткама... да загрлим, да сваком њиховом пором такнем, да осетим дамарима – душом душу која и мене тако жели...
- СТОЈАН: Ти ниси нормалан, мајке ми!...Да си опичен, то знам, али да си се уплашио обичне пичке, то је ...

- ЛАЗАР: О каквом страху причаш?! Зар није нормално то што желим?
- СТОЈАН: *(Тера њо своје, њомало заједљиво)*
Па, ти си још заробљеник адолесценције. Да не би, можда девицу, а?... Е, па, закаснио си, брате. Много си закаснио... Прегазило те време...
- ЛАЗАР: Није!... Није то то...
- СТОЈАН: То што ти тражиш, о чему сањаш, чедни мој брате, можеш наћи само у обданишту, или у страчком дому...
(Кроз смех)
Једно си престарео а за друго још недорастао...
- ЛАЗАР: Знаш ли, Стојане, које су биле последње речи Христове, последњи његов вапај на распећу?
- СТОЈАН: *(Смири смех, радознало као)*
Од куд бих знао... Које?
- ЛАЗАР: „Жедан сам“...
(Наглашено)
„Жедан сам“ ...
- СТОЈАН: Нормално, дехидрирао човек...
- ЛАЗАР: *(Наглашено)*
Жедан је био љубави. Љубави, човече!... Жедан чисте, људске, духовне љубави
- СТОЈАН: *(Ујорно)*
Љубави?!... Шта је то?... Љубав ти је, брате, чиста хемија и физиологија...
- ЛАЗАР: Тако је то за вас „нормалне“ За вас све је све обично, телесно и безвредно. За оног који је поред бистрог потока, вода нема никакву вредност. Питај жедног у пустињи шта би дао за једну кап њену... Не знате ви како је то кад се нема, кад се жели, кад се сања... За мене су жене бића из другог, етеричног света. Око мене су, а тако далеке и тако, тако недоступне. Тајанствени космос у који само маштом и сновима могу да уорним... ..
- СТОЈАН: *(Иронично)*
Е?!... Ма шта ми наприча; „жена је космос, васељена“!?!... Она је оно што си и ти, оно што ти измашташ, одсањаш о њој и она о теби, све док се једнога дана не пробудите... Е, мој Лазаре, брате мој будаласте; кунеш се у овог твог Хокинга а ниси га разумео. Човече, сви смо ми само један од облика свеукупне, неуништиве васељенске енергије.
(Разочарано)

Значи тако; само сам цабе бацио паре...

(Иронично)

„Да урониш у вечност“ Па што га, богати, не „урони“?...

(Прекорно)

А овамо; „Гушим се“...

ЛАЗАР: *(Кроз ироничан смех. Тик)*

Бацио паре, а?!... Жао ти је? А кад прокоцкаш, то...

СТОЈАН: *(Шаљиво)*

Порочност је привилегија храбрих, а новац ионако никада није наш, само нам кроз прсте пролази.

ЛАЗАР: *(Смирено)*

Понекад пожелим да вас привилеговане Бог само по један дан у животу учини слепим, глувонемим, сакатим, неспособним... Да осетите како је тумарати у вечном мраку, живети у мору тишине, непокретан бити, зависити од другогa, бити бескрајно сам... Само по један једини дан, Стојане! Да научите, да видите, да осетите како болно убадају сажаливи погледи оних који крај вас пролазе и живе око вас ... Тек кад бисте били у нашој кожи, тек тада би сте схватили колико је Бог био милостив према вама срећницима...

СТОЈАН: Зар, и поред свега што ти је Он... ти верујеш у Њега?!

ЛАЗАР: Верујем...

СТОЈАН: *(Озбиљно као)*

Ако и постоји, онда се неки Његов злочести клинац – анђелчић неки, на васељенском компјутеру игра игрице са нашим животима...

ЛАЗАР: *(Иронично – њровокајивно)*

Ма, не; улаже душе наше као жетоне на свемирском рулету...

СТОЈАН: Видиш; тога се нисам сетио... Могуће је... Могуће...

ЛАЗАР: *(Иронично)*

Имаш још једно оправдање за...

СТОЈАН: *(Изазовно – њолемички)*

Је ли? А, оно; „И Бог створи човека налик на себе“... Зато смо ми, људи овако...

ЛАЗАР: Племенити, душевни, мисаони, радни, несебични, разумни.

СТОЈАН: *(Заједљиво – ускачући)*

Савршени: неправедни, себични, грамзиви, покварени, немоћни, крвожедни, ратоборни ... По мени, или Бога нема, или је највећи хазардер. У сваком случају; човечанству нема спаса...

ЛАЗАР: Има...

СТОЈАН: *(Кроз смех)*

Чекај, чекај, човече!... Нешто смо побркали, нешто овде није ни логично ни нормално!... Требало би да заменимо улоге... Заборављаш да се Он о тебе огрешιο.

ЛАЗАР: *(Озбиљно)*

Мислиш да нисам размишљао, како ти рече; о Божјој неправди...

СТОЈАН: *(Знаји жељно као)*

И, шта си закључио?

ЛАЗАР: Оно што је једино логично. Као што је Син Божји распет и жртвован за спас душе човекове, тако смо и ми овакви и слични од Бога одабрани да у вама пробудимо успаване осећаје... Он вас, кроз нас, учи и опомиње да схватите колико су свакодневне ситнице због којих себи и другима загорчавате животе, због којих мислите да сте несрећни, уствари безначајне.

СТОЈАН: Тешиш се... А ја се питам; какв је то отац који је дозволио да му сина черече, да се, деца Његова, народи Његови на Земљи непрестано кољу и убијају. Не верујем у таквог Бога, не видим Га

ЛАЗАР: Ни ваздух не видимо, али га осећамо и удишемо... Веровао ти то, или не, захвалан сам Невидљивом што сам се родио...

СТОЈАН: *(Филозофски као)*

Све је релативно, мој зете, говорио је често господин Марић Алберту Ајнштајну док су у дворишту његове куће у Новом Саду цевчили дудовачу и као ми сада тупили о животу...

(Одлазећи у своју собу, резигнирано)

Све је релативно, мој проповедниче!...

(Зевајући поосїано)

Све је релативно... Разочарала ме твоја логика, Хокинг-се... Моја теорија о пра, пра, пра Наташи је ближа истини...

Светлосна завеса.

 СЛИКА ЧЕТВРТА

Цеца, Јелена, Лазар и Сјојан.

Сцена: *исп̄а, али њразна. Дан. Са радија се чује народна њесма „Маг̄ла њаднала в долина“ коју њева неки женски глас.*

*„Терзиче, младо њерзиче,
Да ми саишјеш јелече...“*

ЦЕЦА: *(У кухињи њолугласно њевуши њрашјећи њевача. Излази из кухиње, њрекрива сјољњаком њрњезаријски сјо, враћа се у кухињу и даље њевушећи – њраши мелодију. Чује се звоно у ходнику. Угласено изађе из кухиње, док њрчи до радија и углишиа музику)*

О, Боже!... Само да није он...

(Приђе бојажљиво улазним врашима и сјоји. Једно јој око скоро зашворено с великом модрицом око њега. Звоно се њонови. Дрхшавим гласом, неодлучно)

Ко је?...

ЈЕЛЕНА: Ја сам...

ЦЕЦА: *(Слободније њрилази и гледа кроз „ишјунку“)*
Ко?

ЈЕЛЕНА: Ја сам... Јелена!...

ЦЕЦА: *(Ошкључава и ошвара враша, бришући руке о кецелу)*

Ти си, она Стојанова... Уђи!...

(Брзо зашвара и закључава враша)

Сва сам претрнула ... Уплашила сам да је Марко... Зар ниси са њима?

(Пружа руку да се њоздрави)

Ја сам Светлана...

(Благо иронично, кроз смешак)

Лазарева „колегиница“.

ЈЕЛЕНА: *(Елеганшно обучена, нашминкана. Гледа је женски радознано, оклевајући њружи јој руку)*

Јелена...

ЦЕЦА: Ма, знам... Чим сам ти чула глас знала сам да си ти... Уђи, седи, сад ћу ја... Нешто у кујни...

(Праши је до собе, њојача музику и одлази у кухињу. Одашле)

Да попијемо кафу док они дођу, а?...

- ЈЕЛЕНА: Може... Мени горку... без шећера...
(Са радија се чују сїихови:)
 „Да ми умесиш погача
 Кроз трепке брашно да сејеш...
 Са солзи да је умесиш
 На груди да је развијеш
 Са душу да је испечеш“...
(Прилази радију, налази друђу сїаницу с модерном, забавном – рок музиком)
- ЦЕЦА: *(Све време гласно из кухиње праїи певача. Кад се музика промени, нагвири на враїи)*
 Променила си станицу?...
(Полугласно, бришући сузне очи)
 Штета, баш је лепа песма...
- ЈЕЛЕНА: Ма, иди; звија као курјак...
- ЦЕЦА *(Зачуђено слегне раменима, враїи се назад. После неколико пренушака доноси кафе и сїавља на сїо)*
 Ја такву „абортирку“ не бих могла ни да сркнем...
- ЈЕЛЕНА: *(Зачуђено, не разуме алузију)*
 Какву?
- ЦЕЦА: *(Кроз смех)*
 Такву; без шећера... Ја две кашичице обавезно...
- ЈЕЛЕНА: Јел’?...
(Гледајући је као радознало – иронично)
 Ко Вас је тако лепо нашминкао?...
- ЦЕЦА: *(Глада је прво збуњено, схвайи, па кроз смех)*
 А, то?!... Ма, то ме онај мој ...
- ЈЕЛЕНА: *(Зайањено)*
 Зашто сте дозволили да вас?!...
- ЦЕЦА: *(Враголасїо)*
 Није ме, сестро, за дозволу ни питао... Их, није то ништа...
 Проћи ће... А много тешку руку има бараба... Зато сам и побегла...
- ЈЕЛЕНА: Зашто Вас је?...
 ЦЕЦА: Сама сам крива. Уступила сам једног ципоњу колегиници која целе недеље није имала посла...
- ЈЕЛЕНА: Каквог ципоњу?

- ЦЕЦА: *(Прекорно)*
Е, ниси ти баш толико наивна...
(Помирљиво)
Они, бре, што возе ципове и најновија кола са затамњеним стаклима...
- ЈЕЛЕНА *(Клима главом)*
А, тако...
- ЦЕЦА: Два детета има, а сама, па... дадох јој муштерију...
- ЈЕЛЕНА: *(Леце се)*
Какву муштерију? Зар Ви не радите по кућама?
- ЦЕЦА: Молим те, Јелена, немој да ме „вивикаш“ него... Радим ја и по кућама, хотелима, мотелима, аутобуској и железничкој станици, кафанама, на „Силиконском кеју“ понекад, и... и тамо где се окупљају успаљени...
- ЈЕЛЕНА: *(Као не схвати одмах, прави радозналу зрмасу)*
Какви?
- ЦЕЦА *(Појашњава јој, кроз смех)*
Е, бре, Јелена, ал си ти!...Па, они мушки што се диме кад загоре...
- ЈЕЛЕНА: *(Схвати, збуњено)*
Па, Ви сте... Ти си... она што...
- ЦЕЦА: *(Простодушно)*
Ааа, то, то...
(Кроз смех)
Ватрогасац...
- ЈЕЛЕНА: Курва... Ти си курвица?!...
- ЦЕЦА: Каква курва, сачувај ме Боже!
- ЈЕЛЕНА: Али, сама кажеш да то радиш...
- ЦЕЦА: Није то исто, драга моја... Курве су оне радодајке које из мерака, освете, или из ината набијају рогове својим мужевима... Ја то чисто професионално...
- ЈЕЛЕНА: *(Са сумњом)*
Шалиш се, Светлана?
- ЦЕЦА *(Правдајући се)*
Ма, то је привремено...
(Кроз смех)
Што се каже; сезонски...

- ЈЕЛЕНА: *(Вади марамицу из џакине и ујурбано брише руке. Замишљено, полужласно)*
Камењарка...
- ЦЕЦА: *(Кроз смех)*
Ма, везам те, Јелена!... Зар ти ја личим на уличарку?... Ја то са фином господом, по кућама и препоруци... Мој Марко зна знање...
- ЈЕЛЕНА: *(Полужласно)*
Сад ми је јасно зашто Стојан ...
(Гласно)
Тебе је Стојан ангажовао да са Лазаром?...
- ЦЕЦА: То је било први пут. Сад сам сама дошла...
- ЈЕЛЕНА: *(Замишљено, сумњичаво)*
Па, он није нормалан!... Мислила сам да Лазара боље познаје...
- ЦЕЦА: *(Погрешно схваћени)*
А шта мени хвали?
- ЈЕЛЕНА: *(Осмехнуто)*
Ништа ти не „хвали,“ само ме је Стојан изнадано.
- ЦЕЦА: Е?...Ко ће коме да помогне, ако неће брат брату?
- ЈЕЛЕНА: *(Благо иронично)*
Да, да – свакако...
(Женски радознано)
И, како... Мислим; како можеш то?...
- ЦЕЦА: *(Као изненађено)*
Како могу?!... А што? Зар све жене то не раде?
- ЈЕЛЕНА: *(Прејошенино)*
Да, али из љубави...
- ЦЕЦА: Ма, иди, из какве љубави!...Љубав је само мамац, школа, што се каже; тренинг који те припреми и уведе у посао...
- ЈЕЛЕНА: *(Злурадо)*
А брак?
- ЦЕЦА: *(Провокајивно)*
Видим, ти си већ се удала...
- ЈЕЛЕНА: *(Почне искрено)*
Стојан још није...
(Самозадовољно као)
Још ми се не перу мушке гаће.

- ЦЕЦА: Море, чека те то, само за ситне паре... Све се плаћа, драга моја ...
(Кроз смех)
„Ни код бабе нема цабе“... Зато мушке треба...
- ЈЕЛЕНА: Ти си изгубила веру у ...
- ЦЕЦА: У шта? У брак?
(Озбиљно)
Колико оних што се куну; „мајке ми, ти си ми други“.. после, у браку, из љубави и мерака то раде, а? Немој мени да причаш... Нисмо следе ни ја ни ти
(Кроз смех)
Кулече том „другом“, сањају трећег, а кад им се укаже прилика са страхом још понеког украду... Е, такав ти је данас класичан брак.
- ЈЕЛЕНА: Који си ти песимиста?!...
- ЦЕЦА: Песимиста?
(Враголасио)
Ја сам ти, бре, оптимиста са искуством...
- ЈЕЛЕНА: (Иронично)
Који ужива у ... у послу?
- ЦЕЦА: (Кроз смех)
Ма, иди!... Ко још пева док ради? Да не морам да глумим, могла би новине да им читам...
- ЈЕЛЕНА: Зашто, онда...
- ЦЕЦА: Па, пробала сам ја и друго. Била сам конобарица, певачица, радила у драгсторима, трафикама и... и свуда ти је, драга моја, исто. Сваки газда прво хоће да ...
(Кроз кисели смех)
да одрадиш „пробни“ рад... Држи те месец, два, па ногом у дупе. А плата?... Да их мој Марко није за гуше хватао, могла би с њом да се сликам...
- ЈЕЛЕНА: Разумем те, али, грех је ...
- ЦЕЦА: И ти, као Лазар... Какав грех?... Знаш ли ти, Јелена, да није мене и нас које то професионално колико би јадника, несрећника, усамљеника само сањали женско тело и... и желели љубав, макар и ону лажну. И...
(Кроз смех)
и само десницу вежбали... Ма, иди!... Ми смо ти добротинитељке...

- ЈЕЛЕНА: *(Као, с разумевањем климајући ѓлавом – иронично)*
Нису само мушкарци ускраћени и жељни ...
- ЦЕЦА: Мени причаш?! Женске жеље и фантазије су много,
много... Их!
(Кроз смех)
Само ми то вештије маскирамо...
(Провокајтивно, задиркујући је)
Ако их и ти имаш... могу ја и теби да припогнем...
- ЈЕЛЕНА: Па, ти си скроз... откачена...
- ЦЕЦА: *(Озбиљно)*
Мислиш?
(Насмејано)
Ма, зезем се...
(Озбиљно)
Не знаш ти колико „поштених“ жена маштају да су на мом месту. Не питај!... Марко је у праву кад каже да су брак, љубав и причу о греху измислили егоисти...
- ЈЕЛЕНА: *(Нервозно)*
Ја не мислим тако.
- ЦЕЦА: Ма, јесте; људи су постали себични, усамљени, зли...
(Враѓоласїо)
Е, а ја то, видиш, нисам...
- ЈЕЛЕНА: *(Озбиљно као)*
Зато ћеш као радодајка отићи у Рај.
(Као убеђено)
Па, да; и Христ је, кажу, и курве штитио и у своје стадо свртао...
- ЦЕЦА: *(Изненађено – обрадовано)*
Е, стварно?!...
(Враѓоласїо)
Море, знаш ти где ѓаво спава, само...
- ЈЕЛЕНА: Знам, али... Ја то не бих могла ...
(Зимоѓрожљиво)
Ух, не волим ни да замислим!...
- ЦЕЦА: *(Кроз смех)*
Ако не можеш да замислиш – значи да си то већ замишљала!...
(Враѓоласїо)
Ма, кажем ја да свака жена фантазира да има мушки харем, само...

(Озбиљно)

Е, драга моја, „Не нашла кмета штета“... Кад те притисне мука, беспарица... кад немаш другог избора...

ЈЕЛЕНА: Шта причаш!?!... Ја се сва најежим и кад ми неко стран случајно дотакне кожу, а не...

ЦЕЦА: *(Изненађено)*

О, свашта!?!... Па, шта ако те и додирне? И шта ти је кожа, женска главо; одело за месо и кости...

(Кроз смех)

А, зна се; месо се брзо квари, зачас га црви...

ЈЕЛЕНА: Боже, какво поређење!...

(Надмено)

Тело је храм души ...

ЦЕЦА: *(Озбиљно као)*

Добро, 'ајде нека је и тако.

(Врађоласио)

А, кажи ти мени, мајке ти; у којој се то цркви моли само један човек?

ЈЕЛЕНА: *(Тера своје, надмено)*

За чисту душу потребно је и чисто тело.

ЦЕЦА: „Вода пере све, само прљав образ не“ – каже моја баба.

ЈЕЛЕНА: *(Иронично)*

Мудро, богоми. Зато ти свој чуваш?...

ЦЕЦА: Чувам, чувам, сестро!... Не лажем, не крадем, не варам, не дижем нос...

ЈЕЛЕНА: Само се за новац...

ЦЕЦА: Само невољницима, и онама којима рођене жене не знају, или неће да удовоље, помажем да се и они попну на седмо небо... Ја сам ти, Јелена, прави мелем за несрећне мушкарце. Мени може, и сме, све да се каже... Несрећници ми се исповедају искреније него поповима у цркви... .. Радим и као свако свој рад наплаћујем...

(Задиркујући је, врађоласио)

Лежећи зарађујем... А, у ком послу се то још може?... Е, а то са Марком је нешто друго... Их!... Ма, то ти је друга песма...

ЈЕЛЕНА: *(После крајике њаузе, њомирљиво – радознало)*

И, има ли посла?

- ЦЕЦА: *(Цокчући језиком)*
 Право да ти кажем; за оне неорганизоване све слабије...
 Убија их конкуренција... Навалиле избеглице, Рускиње,
 Украјинке, Молдавке, наше студенткиње, а богами и неке
 домаћице им ускачу у посао...
- ЈЕЛЕНА: Није, ваљда!...
- ЦЕЦА: Знаш како је кад је криза, морају жене да се довијају... А
 ти; студираш?
- ЈЕЛЕНА: Нисам толико блесава да на то губим време!... Имам
 бутик у главној улици ...
(Надмено)
 Ексклузивни...
- ЦЕЦА: *(Доброћудно)*
 Благо теби... И, како ти иде посао?...
- ЈЕЛЕНА: *(Куцне њрсиом у ногу сїола)*
 Да не чује ђаво; за сада; добро... За лепу хаљину, шминку
 и фризуру жене дају и последњи динар...
- ЦЕЦА: Ма знам ја; те што се у најлепше хаљине облаче, оне и
 највише желе да им их мушкарци свлаче...
(Кроз смех)
 А која жена то не воли, а?
- ЈЕЛЕНА: *(Процењујући јој њоґледом ґардеробу)*
 И та твоја поприлично кошта...
- ЦЕЦА: Да и ја куцнем у дрво... Марко са финим људима сарађује,
 па, држимо ниво...
- ЈЕЛЕНА: *(Наједном – из небуха)*
 Је ли, да ти не муваш и мог Стојана?
- ЦЕЦА: *(Враґоласїо)*
 Па, сад... Кад Лазар неће...
- ЈЕЛЕНА: *(Гледа је сумњичаво врїећи ґлавом, као шаљиво)*
 Немој да ти ја довршим шминкање...
- ЦЕЦА: *(Као изненађена)*
 Е?...
(Кроз смех)
 Ма иди!... Не бој се, Јелена...
(Шаком на њеме)
 Мушки су ми се, јебо те, довде попели! Неће да ми падну
 на памет бар...
(Као да инїензивно размишља и процењује време)

бар до... бар до прексутра!
(Насијави да се кикоће видевиши збуњено Јеленино лице. Звони јој мобилни телефон негде. Пресијаје да се смеје и њочне усїлахирано да га тражи. Једва га налази)
 Јао... Јао, ако је он?!...Шта да му кажем?...
(Кад га пронађе)
 Он је...
(У телефон)
 Ја сам!... Тако... Код бабе и деде сам... Био си у селу?...
 Е?...
(Враголасио)
 Па како су ми они, а?... Јесу ли ме поздравили?... И ја теби и бабу и деду и прадеду ти...
(Весело)
 Што се смејеш, барабо једна? ... Лажеш?... Знаш ли како си ме олешио... Опет лажеш... Не верујем ти... Е?... Никад више?... Стварно ме волиш?... Ма, нећу!... Више ти не верујем... Мајке ми, не верујем ти... Е?...
(Јелени њокривши дланом телефон)
 Воли ме, бараба...
(У телефон)
 Не знам... Можда... Шта те брига где сам и са ким сам... Ма, не!... Их, где би' ја тебе, мангупе... Јес, лажеш?...
(Радосно)
 Барабо једна!... Да размислим...
(Јелени)
 Ма, добар је као лебац, само кад попије...
(У телефон).
 “Ако дођем – ћу дођем, ако не дођем – нећу дођем“...
(Јелени)
 Има, бре, свећом да ме тражи...
(У телефон – весело)
 Е?... Зини да ти кажем ...
(Прекида се разговор. Јелени)
 Наљути се... Видиш, не може он без мене... Нека га, нека се крчка мало... Има да издржим још неки дан... Море, не смем ни да одужим, може моје злато другу да... Мушко је то, е!...

ЈЕЛЕНА: *(Изненађено, мислећи на њен изглед)*

Зар после свега можеш да му се вратиш?!... Ја, вала, не бих, па да је једино мушко на свету...

- ЦЕЦА: *(Вра̄олоасїо)*
 Није јунак онај који бије, него онај који трпи...
(Кроз уздах, не заврши мисао јер улазе Лазар и Сїојан)
 Е, сестро моја, да знаш ти како мој Марко...
- Улазе Лазар и Сїојан видно весели.*
- ЛАЗАР: *(Носи букет цвећа прислањајући га надланицама га уз груди. Свечано је обучен)*
- СТОЈАН: *(У једној руци носи фуџролу с Лазаревом дипломом, а у другој флашу шампањаца. Диже их више гласе)*
 Моје лепе даме, имате част да честитате нашем уваженом дипломираном психологу, господину Лазару Вучићу!
- ЈЕЛЕНА: *(Аїлаудирајући)*
 Браво!... Честитам, Лазаре!
(Приђе да га загрли, али се заустави да не би букет притиснула. Пружа руку да га узме)
 Букет је, свакако, за мене?
- ЦЕЦА: *(Сїоји по сїрани, осмехује се и подсїакнуїа Јеленом и она колебљиво аїлаудира)*
- ЛАЗАР: Извини Јелена, цвеће је за Светлану...
- ЈЕЛЕНА: *(Изненађено, збуњена, брзо се снађе)*
 О!?!... Ма, шалим се ... Лепо ... Прави си каваљер, Лазаре...
- СТОЈАН: Бечка школа – истурено одељење за Србију... А можда је то и нека нова руска – ко ће га знати...
- ЈЕЛЕНА: А цвеће за мене, Стојане?
- СТОЈАН: Стрпи се, кад дипломирам добићеш...
(Цеци)
 Увенуће док га ти...
- ЦЕЦА: *(Прилази Лазару и узима букет, смеїено)*
 За мене?... Ја... Зашто мени?... Нико ми до сад није... Па...
 Честитам!
(Пољуби га бојажљиво у образ)
 И... Хвала ти...
- ЈЕЛЕНА: Сад могу и ја да ти ...
(Прилази, пође да га пољуби у образ у кога га је Цеца пољубила, шргне се и љуби га у дружи)
 Честитам, Лазаре!...
- ЛАЗАР: Хвала вам...
(Сїојану)
 Шта чекаш, да се загреје шампањац?

- ЦЕЦА: *(Односи цвеће у кухињу)*
- СТОЈАН: Цецо, донеси чаше!
- ЦЕЦА: Одма'!... Само да...
- СТОЈАН: *(Иронично – шаљивим гласом)*
Е, па, Лазаре, брате мој, дошао је дан, дан који сам годинама нестрпљиво чекао...
- ЈЕЛЕНА: Успео си оно што многи нормални...
(Погледа у Стојана)
не могу, или неће...
- ЛАЗАР *(Шаљиво. Тик)*
А зар ја то нисам?...
- ЈЕЛЕНА: *(Исправља се брзо)*
Извини; мислила сам на... С обзиром на околности ...
- ЛАЗАР: *(Шаљиво)*
Мој животни мото је; ја хоћу, ја могу, ја делама... Још да ми Руси ...
- СТОЈАН: *(Оптимистички – весело)*
Ма, то ће Баћушке зачас да поправе...
- ЈЕЛЕНА: А животна филозофија мог старијег брата; све што можеш данас остави за сутра, јер сутра ти то можда неће ни требати, или ће неко други за тебе то да уради...
- ЦЕЦА: *(Враћа се носећи торту)*
Ево... Ја сам... Нешто... Мало...
- ЛАЗАР: *(Изненађено)*
Светлана!... Зашто?
- СТОЈАН: Опа, бато – торта!... Бога ми, Лазаре!...
- ЦЕЦА: *(Враћољасно)*
Добро, бре, земљаци, ваљда смем... могу бар овако да частим...
(Озбиљно)
Примили сте ме као пребијено маче, па...
(Сивава је на сиво)
- СТОЈАН: *(Јелени)*
Чаше!...
- ЈЕЛЕНА: *(Одлази у кухињу)*
- ЦЕЦА: *(Одлази за њом)*
Сад ћу тањире и прибор...

СТОЈАН: *(Манџуїски)*

Па, брате, чини ми се да си дипломски и код Цеце положио...

(Значајно)

Није шала; торта, бато!...

ЛАЗАР: *(Тик. Заустїи да нешїио каже, али се їредомисли)*

Враћају се Јелена и Цеца.

Сви седају за сїио.

СТОЈАН: *(Свечаним ѓласом, усїијајући)*

Моје лепе и поштоване даме, пре него што отворим ову флашу, пре него што окусимо ову прекрасну торту којом нас је Цеца, морам признати, пријатно изненадила, желим да изразим своје дивљење и радост што је мој драги брат упркос многим животним непријатностима успео да нађе свој пут, да на њему савлада све Сциле и Харибде и да оствари зацртани циљ на понос и срећу моју и радост свих наших Вучића!...

ЈЕЛЕНА: *(Аїлаудирајући)*

Браво!... Браво, Лазаре!

ЦЕЦА: *(Осмехује се и несиџурно – невично аїлаудира)*

СТОЈАН: *(Вади чей)*

Опа!...

(Сїиа їиће у чаше, їодиже своју)

Па, живео нам, и срећно ти било, Лазаре!

(Исїија їиће)

ЈЕЛЕНА

и ЦЕЦА: Живео!...

ЛАЗАР: *(Поѓгледа сеїио у чашу їред собом, рашири руке немоћно, осмехне се)*

Ја... Ја, свакако, не бих успео да уз мене ниси био ти, да ми ниси помагао и у мојим напорима подржавао... Немам довољно речи да изразим оно што осећам... Рећићу ти само; хвала!...Хвала, брате!... Живели ми сви!

(Наѓиње се над чашом и сркне ѓуїїлај)

ЈЕЛЕНА: Живели!

(Исїија їиће)

ЦЕЦА: *(Исїија и она)*

Живели!

(Колебљиво)

Може ли сад торта?

СТОЈАН: Како да не!...

ЦЕЦА: *(Свима сџавља ђо ѓарче ѓорѓе. Кад сџави Лазару, засџане за ѓренуѓак, ѓогледа ѓа, осмехне се сеѓно, Колебљиво)*

Ако хоћеш, ја ћу ти...

ЛАЗАР: *(Климне ѓлавом)*

СТОЈАН: Слађу скоро нисам ...

ЈЕЛЕНА: *(Салвеѓом брише кашичицу, види да је ѓо Цеца оѓазила ѓа да би је ѓредухиѓрила евенѓуални ѓен коменѓар наѓлашено, радознало као, ѓиѓѓа)*

По ком рецепту си је?...

ЦЕЦА: *(Док храни Лазара. Озбиљно)*

То сам ја од Сиде...

СВИ: *(Гледају је изненађено)*

ЈЕЛЕНА: *(Одложи кашичицу крај ѓањира, марамицом брише руке и ѓорѓу не окуси)*

ЦЕЦА: *(Озбиљно)*

Свиђа вам се, а?

(Прсне у смех)

Ма, везам се, народе ...

(Кроз смех)

Баба Сиде и торга, ма иди!... Радила сам ја и у једној радионици за торте.

СТОЈАН: *(Док ѓледа како Цеца ѓомаже Лазару. Шаљиво)*

Видиш; имамо и ми Наташу...

ЦЕЦА: *(Збуњено)*

Коју Наташу?

ЛАЗАР: *(Тик)*

Ма, Стојан нешто...

СТОЈАН: А, брате, нећемо тако, нема више врдања! Мислим да је крајње време да мени и поштованим и лепим дамама откријеш тајну како ти је руска ѓевушка вратила веру у живот, оплеменила те и учинила бољим и мудријим него што сам ја...

ЛАЗАР: Ти као и увек, у свему претерујеш... Остави сад то...Ја... Не бих...

СТОЈАН: Обећао си да ћеш ми то једног лепог дана испричати... А где ћеш лепши дан од овога...

- ЈЕЛЕНА: Мораш ако си обећао ...
(*Кокејно*)
Хајде, молим те, Лазаре...
- ЛАЗАР: Ја... Не бих... Није то за... Зар хоћете да црвеним?...
- ЦЕЦА: (*Док једе своје љарче*)
Зашто би, наши смо...
- ЈЕЛЕНА: (*Шаком љокрива уста да сакрије смех*)
Молимо те, Лазаре...
- СТОЈАН: Да вас укратко уведем у причу... Пре пет година Лазар је био у болници у Москви. Лекарима су покушали да му операцијом, нажалост безуспешно, оживе бар прсте на рукама... Он утучен и разочаран непокретан лежи, а напољу пролеће... Толико ја знам...
- ЦЕЦА (*Саучеснички – љосљосрдечно*)
И мене је у то време зајебало пролеће ...
- ЈЕЛЕНА: (*Погледа је, Лазару кроз смех*)
Лежиш у кревету, и?...
- ЛАЗАР: Па, сад... Можете да замислите како се човек осећа после операције и наркозе...
- СТОЈАН: Ја то знам... Њима причај...
- ЛАЗАР: Кад сам постао свестан себе, прво што сам угледао било је анђеоски осмехнуто девојачко лице и модре очи нада мном. Очи какве никада до тад нисам видео... Очи модре, модре као... Модре као море кад га први пут угледасте... Модре као понор космоса... Јесам ли то у Рају? – вероватно сам се гласно питао, и ко зна шта сам још бунцао пре тога, јер она поче да се смеје. Тек после сам постао свестан да сам сав у завојима, увијених руку, умотан као мумија. А тако сам се и осећао...
- ЦЕЦА: (*Сиресе се зимољожљиво*)
Јао, ја би пре операције умрла од страха... Ужасно се бојим смрти...
- СТОЈАН: (*Као љоверљиво*)
Да те утешим, Цецо: за сто година, сви ми овде, сви сад живи становници земље, бићемо ионако мртви...
- ЈЕЛЕНА: (*Посљаје свесна, зајанђена истином*)
Заиста!?... Сви!?... Па то је ужасно!... Шест – седам милијарди људи!... Никада нисам тако, на тај начин размишљала...

- ЦЕЦА: *(И она)*
Ух, јебо те!... Сви?... Немогуће!... Толико? Седам мили-
јарде људи!...
- СТОЈАН *(Јелени)*
Нормално да ниси, јер се смрт увек другоме догађа...
(Цеци)
Сви, који смо сад живи...
- ЦЕЦА: *(Гледа га зајанђено, још не верујући – не прихватајући истину)*
Боже, па то је ужасно!... Много, бре!...
- ЈЕЛЕНА: *(Зимољужљиво)*
Немојмо сад о умирању... Млади смо још ...
(Шаљиво)
Да чујемо како је Наташа нашу „мумију“ оживела...
- ЛАЗАР: Тек после сам постао свестан болова иако сам се трудио да то не покажем... Она је то осетила, знала ... „Тела челавека чортаво а душа божаственаја“ тихо певуши док приноси кревету ињекције, завоје, газу... А бол? – питам док ме иглом убада. „Болезен ета крик чорта, јево испугање от смрти“ каже... А љубав? – питам док другу ињекцију припрема. „Љубов? – понавља замишљено... “Љубов ета победа жизни на чортам, болезни и адиночеством“ – каже после неколико тренутака осмехујући се... Та игра мелодије и речи којом ми је одвраћала пажњу од болова у ђавољем телу, понављала се свакога јутра. Исто певушење, иста моја питања, исти одговори њени.
- СТОЈАН: *(Као радознано)*
Је ли то била медицинска сестра, или Мајка Тереза?
- ЈЕЛЕНА: *(Прекорно)*
Не прекидај га, Стојане!... Једва смо га наговорили... О!?!...
- ЛАЗАР: *(Полуљасно)*
Ни мајка, ни монахиња...
- ЦЕЦА: Лако је њој да пева... Њу не боли... Ништа јој не хвали...
- ЈЕЛЕНА: *(Погледа је и њочне шихо да се смеје као и увек кад Цеца умесито речи „фали“ каже „хвали“)*
- ЦЕЦАЛ *(Гледа је збуњено, ња се и она насмеје)*

- ЛАЗАР: *(Осмехне се сеїно)*
Док ме превија и бави се око мене, она се нагиње, деколте беле блузе се раскрили, широм отвори, тако да јој видим дојке... А оне; једре, чврсте, као будимке јабуке...
- ЈЕЛЕНА: *(Полуљасно)*
Вероватно силикони...
- СТОЈАН: Не буди злобна; Рускиња је то, еј!...
- ЦЕЦА: *(Јелени, полуљасно)*
А шта нашим, српским хвали?
- СТОЈАН: *(Насмејано)*
И, убра ли јабуке, брате?
- ЦЕЦА: Не верујем...
- ЈЕЛЕНА *(Кикоће се)*
- ЛАЗАР Рекох ја да ћете ви да...
(Тик)
Нећу више да вам причам...
- СТОЈАН: Извини... Нестрпљив сам јер навијам за тебе...
- ЈЕЛЕНА: *(Кокеїно)*
Хаде, немој да си на крај срца и онако ћемо за сто година сви бити мртви...
- ЛАЗАР: Ма, ружно сам се осећао... Стид ме је, али вуче ме ђаво да гледам како се неспутане, без бруса, под блузом, миголје, само што не искоче ... Видим им заруменеле малине брадавица... Због њих не осећам бол док ми скида за ране залепљену газу, док ми помера руке, док ме умива... Погледам јој у недра, па окренем главу у страну, Кроз прозор видим људе како ходају озеленелим парком, али ми се поглед опет ка блузи враћа. Осећам се као лопов, црвеним и зној ме облива. Она ништа не говори, само јој лице светачким сјајем блиста... Тако свакога јутра. С радошћу и нестрпљењем чекам да ми собу испуни пролећним миомирисима, чекам је с притајеним страхом да ми погледе не улови... Тај дубоки, модри поглед ни невин не бих могао да издржим, а немоли кад од ње крадем...
- ЈЕЛЕНА: *(Иронично)*
Ха... Опробан женски метод... Све, као случајно...
(Насїави да се смеје)
Боже, које сте ви мушки наивчине!...
- СТОЈАН: И? Улови ли те?

- ЛАЗАР: Није ме ловила, али је све време знала камо гледам. Видео сам то кад су нам се погледи укрстили... Од њеног погледа; соба, болница, читава Москва завртела ми се у ковитлац ... Не знам да ли ме је вихор подигао увис или сам пропадао у понор. Вртложио се кревет, чини ми се читаву вечност се ковитлао док сам ја, постиђен, жмурио...
- СТОЈАН: А она? Затвори ли излог, Тетребе?...
- ЦЕЦА: *(Пошмешљиво)*
Ааа, хоће да је. Одма'...
- ЛАЗАР: Не, није. Чинила се да је то нормално... и даље се невино смешила.
- СТОЈАН: *(Саркастично)*
Рекох ја; милосрдна сестра! ...
- ЛАЗАР: Милосрдна?... Није ни то... Она... Она је била чиста душа. *(Наглашено)*
Отелотворена словенска душа ... Душа како је ја замишљам и осећам... Али ти то, Стојане не можеш да разумеш... Није ме она заводила... Она је то чинила мени, за моје задовољство... Као она девојка у Андрићевој „Жени на камену“. Читао си?
- СТОЈАН: *(Иронично)*
Ма, не, само ти читаш...
- ЈЕЛЕНА: *(Цеци, њровокајивно)*
Јеси ли читала Андрића?
- ЦЕЦА *(Просјодушно)*
Имали смо нешто његово за лектуру, али... одавно је то било. Не сећам се...
- ЈЕЛЕНА: Није могуће?!...Ја добро памтим „Жену на камену“
- СТОЈАН: *(Зашићенички, Цеци)*
На каменој обали мора госпођа у годинама док се сунча сећа се како је једном као девојчурак седела на високој каменој огради дворишта ...
- ЈЕЛЕНА: *(На симболици показује у њриповеици описани њоложај)*
Једну је ногу опружила низ зид крај кога је водио путељак, а другу подигла одупирући се потпетиом о ивицу зида ... Овако...
- СТОЈАН: А с мора је њарлијао ветрић задижући јој сукњицу...
- ЈЕЛЕНА: *(Кроз смех)*
Хладећи јој бутине и рибицу...

ЛАЗАР: Загледана у морску пучину није видела кад је путељком наишао стари просјак, застао, подигао поглед ка њој горе... Тек после неког времена угледала га је испод себе...

ЈЕЛЕНА: *(Цеци)*

Жена увек интуитивно осети мушки поглед, зар не?...

ЦЕЦА: Их!...

СТОЈАН: И уместо да се застиди, спусти и другу ногу, покрије бутине сукњицом, подигла је ногу још више ка бради. Чиста провокација...

ЈЕЛЕНА: *(Показује; колено ка бради, кокејино)*

Овако... Да би он боље видео...

ЦЕЦА: *(Озбиљно –замишљено)*

Па, да ... Њу ништа не кошта, а старцу лепо...

ЛАЗАР: Стојан све изврће... Не разуме човек... Ти зачарани тренуци су били невини – анђеоски чисти, Цецо... Просјак је с капом у руци стајао под зидом и њом као пред црквицом. Она је видела како му старачки поглед, гледајући је, наједном постаје нов, снажан и младалачки ватрено... Та девојка – девојчица је само желела да му врати, продужи, тај осећај младости и живота ... И он је то тако доживео... „Хвала, хвала, сињорина,“ шапутао је старац кад су зачарани тренуци прошли, кад је она сишла с друге стране зида...

ЦЕЦА: *(Несвесно клима главом)*

СТОЈАН: *(Кроз смех)*

Потврда да је и Андрић мислио да жене уживају кад показују своје чари, да су нарцисоидне... И? Јеси ли се и ти захвалио сисатој „сињорини“?

ЈЕЛЕНА: А ја сам се увек питала зашто је старцу... Хајде; да је неком младићу... то бих некао и могла да разумем...

ЛАЗАР: *(Тик)*

Ма, ја сам блесав што вам...

(Стојану)

Ти унижаваш оно најплеменитије... Вулгаризујеш то што сам и ја, као некада Андрић, осетио... осетио то урођено у жени да човека оплемени, да нам живот озари...

(Наглашено)

Она је интуитивно осетила потребу да подари тренутак задовољства онеме коме то није дано, коме то више није доступно...

- ЈЕЛЕНА: *(Замишљено – колебљиво)*
Па сад... Аха, разумем, разумем ...
- СТОЈАН: *(Као озбиљно)*
Убедио си нас!...Молим те настави... Видиш; Цеца само што не заплаче...
- ЦЕЦА *(Повремено шмркће)*
- ЛАЗАР: И Наташа је... Она је желела да ми пробуди наду, вољу за животом... Не, не могу то речима да вам... Ничег вулгарног, изазовног, или како ти, Стојане, кажеш нарцисоидног није било у њеном поступку. И Наташа је то чинила на чедан, племенит начин... Онако како то могу само словенске жене...
- ЈЕЛЕНА: Хвала Богу да то од некога чујем, да нам то неко призна!...
- ЦЕЦА: *(Просїодушно – као оїкриће)*
Народе, можда је и она читала ту Андрићеву причу!...
- ЈЕЛЕНА *(Иронично)*
Свакако... Имале је и Рускиње за лектуру...
- ЦЕЦА: *(Гледа је збуњено и слеже раменима)*
- СТОЈАН: Да је зајახала ждребца, е, то би већ било племенито. Овако... Наташа те је палила и...
(Кроз смех)
и уживала у твојим мукама...
- ЛАЗАР: О, Боже!... Мој брат у свему види само сексуални порив...
- ЈЕЛЕНА: *(Заједљиво)*
Ха, ха!... У томе је ненадмашан... теоријски...
- СТОЈАН: *(Погледа је љрекорно. Шаливо као)*
Читао сам и ја његовог Фројда...
(Радознало)
И?
- ЛАЗАР: *(Помало љуїиїио)*
И?!...
(Смирено)
Чинила је оно што се у датим околностима могло учинити...
- СТОЈАН: *(Иронично)*
Да, да. На олтар невиности, твом монашком погледу, жртвовала је своје девојачке дражи...
- ЛАЗАР: *(Ваїрено)*
Жртвовала је девојачки стид...

- ЦЕЦА: *(Убеђено)*
Па, да...
- СТОЈАН: *(Иронично)*
Охохо! Зар и тога још има данас?
- ЦЕЦА: *(Покуњено сађне љаву)*
- ЛАЗАР: Има!...Видео сам, доживео, осетио...
- ЈЕЛЕНА: Онакве смо какве ви желите да будемо...
- ЦЕЦА: *(Полуђласно)*
Наивне...
- СТОЈАН *(Иронично)*
Е?...
(Филозофски)
Мушкарци и жене су два различита космоса који се врте један око другог везани само центрифугалним и центрипеталним сексуалним силама...
- ЈЕЛЕНА: *(Кроз саркастичан осмех)*
Мислиш; нераскидивим?... Вараш се, драги мој...
(Погледавши у Цецу па у Стојана, полуђласно Стојану)
Само ти пробај па ћеш видети...
(Лазару)
И?...
- ЦЕЦА: *(Зуњено, не схваћајући, слеже раменима)*
- ЛАЗАР: Једнога јутра...
(Заћути)
Не, не бих вам о томе...
(Као њрекорно)
Овај бездушник ће опет све да изврне...
- ЈЕЛЕНА: Мораш да довршиш причу...
(Мазно)
Молим те, Лазаре...
- СТОЈАН: *(Гледа га дужо)*
Нећу више... Испричај нам слободно...И? Шта се збило тог судбоносног „једнога јутра“
- ЛАЗАР: *(После крајког колебања)*
Тога јутра стала је крај кревета и гледала ме дуго, дуго. Чинило ми се да ми погледом у сваку пору, сваку ћелију, у сваку мисао завирује, тражи и додирује...
(Застјане, колеба се. Тик)
- ЈЕЛЕНА: *(Мазно)*
Лазаре?... Не гледај у Стојана... Нама причај...

- ЛАЗАР: (*Настїави сеїно*)
Образи су јој се као булке зажарили, загризла је до крви усну, спустила поглед на моје укочене руке, зажмурила, шаком ми покрила очи. а другу руку дрхтаво пружи́ла ка мојим препонама...
- СТОЈАН: (*Изнанађено*)
Опа!... Види ти ђаволице!...
- ЈЕЛЕНА: (*Заједљиво*)
Светица, а?...
- СТОЈАН: (*Кроз смех*)
Знала је искушеница где се крије кључ од Рајских двери...
- ЛАЗАР: (*Бесно. Тикови*)
Прекините!...
(*Сїојану*)
Чујеш ли, немој!...
- ЈЕЛЕНА: (*Гледа у Сїојана*)
Људи незадовољни собом постају циници...
- ЛАЗАР: (*Мирније, љрекорно. Сїојану*)
Теби је то смешно, глумиш да не разумеш да би ме... а ја сам плакао... Чујеш ли, Стојане; твој брат је плакао!
- СТОЈАН: (*Примири смех, ѓледајући ѓа*)
Од задовољства, свакако...
- ЛАЗАР: (*Љуїїїїо, љокуша руком да ѓа удари*)
Гаде!...
(*Мирно*)
Због стида и немоћи. Због... Због туге што се за мене оваквог жртвује, што не могу да... да ... да јој покажем да схватам њену племенитост, њено човекољубље...
(*Грцаво*)
Шта је она имала од тога?...Које задовољство? Она је то због мене, због мене оваквог, разумеш, човече?!...
(*Тикови*)
- ЦЕЦА: (*Плаче, ѓледајући ѓа*)
- СТОЈАН: Покушавам да замислим... И? Шта је било после?
- ЛАЗАР: Истрчала је плачући из себе.
- СТОЈАН: (*Изнанађено*)
Е?!...
- ЈЕЛЕНА: (*Заинїтересовано*)
И?

- ЛАЗАР: Остао је само етерични мирис њеног чедног осмеха да ми обасјава болничку ћелију...
- ЈЕЛЕНА: А, сутрадан, како је... је ли певушила песму о ђавољем телу? ...
- ЛАЗАР: Не... Никад је више нисам видео...
- ЦЕЦА: *(Плаче још жласније)*
- ЈЕЛЕНА: *(Гледа је зачуђено)*
Шта ти је сад?...О, свашта!... Зашто, па, ти плачеш?
Можда ће је срести сад кад оде тамо...
- ЦЕЦА: *(Плачно)*
Не знам... Надошло ми тако.
- ЈЕЛЕНА: *(Сїојану, иронично)*
Уплашила се курвица себе такве...
- ЦЕЦА *(Панично одмахује жлавом)*
- ЛАЗАР: *(Загрљивши Цецу онолико колико је сїо њежовим рукама да сїо да може)*
Плачи, исплачи се, Светлана... Знам ја... Само си ти то разумела...
- СТОЈАН: *(Сїаа сїиће у чаше)*
Опа!... Молим, молим, само без суза у овом свечаном тренутку кад желим да наздравимо свим словенским и светским Наташама, богињама нашим, које нама мушкарцима живот чине лепшим и угоднијим, које због нас све могу да ураде; дворе нас, подстичу, плачу, певају, тугују, играју...
- ЈЕЛЕНА: *(Гледајући љубоморно Цецу, полужласно)*
И курвају ...
- ЦЕЦА: *(Шмрће и несвесно – наивно клима жлавом)*
- ЛАЗАР: *(Погледа љрекорно Јелену. Тик. Овлаш загрли Цецу)*
Жртвују се...
- СТОЈАН: *(Погледа и он љрекорно Јелену)*
... Рађају у мукама, због којих ми мушкарци постајемо домаћини, мислиоци, разбојници и лопови, политичари, ратници, филозофи, пропалице, уметници, убице, пијанци, коцкари, песници – једном речју – људи!...
(Подигне чашу, куца се са Јеленом и Цецом, куца о чашу која сїоји на сїолу љред Лазаром)
Живеле нам све светске Наташе!...
- ЈЕЛЕНА: *(Невино се осмехујући аїлаудира)*
Браво!... Живео женски род!

- ЦЕЦА: *(Кроз шмркунџи, осмехнуто)*
И мушки, море...
- Сви подижу чаше у вис и испијају.
- ЛАЗАР: *(Нагиње се над својом, испија добар гунџај и држећи је зубима диже је увис и испија остатак)*
- ЦЕЦА: *(Гледајући га задивљено и невично алаудира, кроз сузе)*
Тако!... Браво, Лазаре!
- ЈЕЛЕНА: *(Устаје, одлази до музичког стуба и појачава музику. Враћа се играјући заводљиво – изазовно ка Стојану. Кажипрсиом позива га)*
А сад; музика за плес... Даме бирају...
- СТОЈАН: *(Устајући, изненађено као)*
О, каква част, сињорина!
(Пође ка њој, шерейски погледа ка столу, врати се, кашчицом узме још један заложак. Пуним устима, иеатрално)
Тешко вам је обема одолети, госпођице...
- СТОЈАН и
ЈЕЛЕНА: *(Играју загрљени)*
- ЦЕЦА: *(Гледа их осмехнуто)*
- ЛАЗАР: *(Гледа их и он неколико тренушака, а поном клонуло, на тренушак, сиуси главу на сто, подигне је и благо насмешен зуре у празно)*
- ЦЕЦА: *(Види шај његов еси. Устаје и кокеино стаје крај њега)*
Молим господина за плес...
- ЛАЗАР: *(Тргне се изненађено)*
- ЦЕЦА: Чуо си господине; даме бирају...
- ЛАЗАР: *(Тик. Збуњено)*
Ја... Па, ви нисте... Шта вам пада на... Ја...
- СТОЈАН: Не одбија се дама, Лазаре...
- ЈЕЛЕНА: Хајде, Лазаре... Устани... Ово је твој дан.
- ЛАЗАР: Шта вам је, људи?... Ја... Ја... Никада нисам... Ја не умем ни да ходам као...
- ЦЕЦА: *(Хвати га за мишице и помаже му да устане)*
Ма 'ајде, човече; не знам ни ја да плешем, па...
(Враголајо)
Можемо ваљда да се клатимо као они...
- Док Цеца и Лазар невично, несирейно и овлаш загрљени играју, свейло се полако зашамњује.*

 СЛИКА ПЕТА

Сцена исїа. Ноћ. Видна ѓромена у сїану. (Завесе на ѓрозору, сїољ-њаком ѓрекривен сїо, цвеће на њему, сређене књиже и друђе сии-нице и деїаљи који ѓоказују да се на шоме радило).

Сїојан, Лазар и Цеца.

ЛАЗАР: (У ѓренеркама, лежи и жледа ѓтелевизијски ѓрограм. Свеїло је ѓриђушено)

СТОЈАН: (Улазећи у сїан ѓали свеїло)
Опет нису закључана врата...

ЛАЗАР: Светлана нема навику да их закључава.

СТОЈАН: (Тражећи је ѓождом)
А где је она?

ЛАЗАР: (Показујући ка Сїојановој соби)
Спава...

СТОЈАН: (Обрадовано, манђуїски)
Спава?... Уморна?

ЛАЗАР: Преморена... Читавог дана је чистила и сређивала овај наш брлог ...

СТОЈАН: (Овлаи се осврне, одмахне руком. Прекорно)
Ааа... Уморна? Спава у мојој соби?

ЛАЗАР: (Збуњено. Тик)
Па шта...

СТОЈАН: Помислио сам да си је ти успавао, а оно; „уморила се чистећи“...
(Као ѓреїећи, као зачуђено)
А где ћу ја?
(Показујући жлавом ка соби)
Код ње, а?

ЛАЗАР: (Преїећи уїлашено, диже се и седа)
Само пробај!...

СТОЈАН? (Насмејано)
Шалим се, брате, ма да...
(Помирљиво)
Питао сам само...

- ЛАЗАР: *(Као зачуђено)*
Кад те пре Јелена најури?...
(Показује на свој лежај)
Не брини има места и овде ... Једну ноћ можеш... Сутра му се враћа...
- СТОЈАН: Па, ти си, човече!... Значи, задњи је тренутак да те код ње пренесем!...
(Прилази ка њему као да ће га узети у наручје)
- ЛАЗАР: *(Уилашено. Тик)*
Стојене!... Да ме ниси пипнуо!...
- СТОЈАН: Добро, нећу, шалим се...
(С нелагодом)
Навратио сам само да... да ми позајмиш...
- ЛАЗАР: *(Као, не разуме)*
Шта да ти позајмим?
- СТОЈАН: *(Иронично)*
Шта? Срећу...
- ЛАЗАР: Опет коцка?
- СТОЈАН: *(Слеже раменима, шири немоћно руке)*
- ЛАЗАР: *(Иронично)*
Кад ти пре онолике испарише?...
- СТОЈАН: Лош дан... Молим те...
- ЛАЗАР: Не дам!...
- СТОЈАН: Вратићу ти...
(Улаживачки – мазно)
Молим те брате... Позајми ми...
- ЛАЗАР: Зашто дозвољаваш да молиш? ...
- СТОЈАН: Не можеш ти то да разумеш...
- ЛАЗАР: Шта не могу да разумем?
- СТОЈАН: Које је то задовољство кад ... кад се надмећеш са судбином, животом, Богом, срећом, кад надмудриш и победиш рулет, кад интуитивно, снагом жеље присилиш куглицу да се у твоје поље заустави. Ту неизвесност, тај адреналин, ту опијеност док се она котрља, док је молиш, преклињеш, док ти срце грозничаво трепери у ритму њеног поскакивања, то може само коцкар да разуме...
- ЛАЗАР: А, кад губиш?

- СТОЈАН: Тада те обузме оно отужно, болно – слатко задовољство осећања кривице и кајања, осећање да си губитник, ђубре, који се као пребијено куче вуче улицом.
(*Осмехнуто*)
Не знам које је осећање јаче; кад се добија, или кад се губи...
- ЛАЗАР: (*Иронично*)
Е, мој Достојевски... Јасно ти је, ваљда, да је то потсвесна човекова жеља за самоуништењем...
- СТОЈАН: Не. Коцка је човеков инат животу, нестрпљење и жеља да одмах, ту, у том тренутку, искуша своју срећу... Као што је извесно да ће умрети, човек ипак, корача у сусрет смрти као да ће вечно живети, тако се у коцкару увек, изнова, зачиње неодољива жеља да још једном, последњи пут, провери да ли ће му Небески Крупије у новој игри поделити добитне карте...
- ЛАЗАР: (*Прекорно*)
Знаш то, а ипак...
- СТОЈАН: У томе и јесте поента!... Анализирам, искушавам и мучим себе. И увек је то последњи пут да себе стављам на распеће...
- ЛАЗАР: (*С разумевањем као, цијџира ранију Стијанову „сен-џенцу“*)
„Само храбри су порочни“... Патња је рецидив те твоје страсти ...
- СТОЈАН: (*Обрадовано као*)
Поносим се тобом, ти све разумеш...
- ЛАЗАР: Баш зато и не дам.
(*Иронично*)
Не желим да саучествујем ...
- СТОЈАН: (*Убедљиво*)
Ова ноћ ће бити ноћ последњег мог искушења...
- ЛАЗАР: Па, ти ниси крштен!
(*Иронично*)
И прошли пут је то била...
- СТОЈАН: Овог пута је сигурно...
(*Молећиво*)
Само још сад...
(*Убедљиво*)

Долазе неке пословне главоње из престоноце, па... Пацери, проверено... Све шпиллове карата у киосцима око хотела момци су већ распаковали, обележили, запаковали и вратили их назад. Свака нова рука почиње новим шпиллом на киоску купљених карата... Има да их...

- ЛАЗАР: *(Тик)*
У ђавоње коло си се ухватио, Стојане... Молим те, пусти се из њега...
- СТОЈАН: *(Као изненађено, шаљиво)*
Зар и у ђавола верујеш?
- ЛАЗАР: Ако има Бога, има и њега...
- СТОЈАН: Логично...
(Молећиво – шаљиво)
Само још ову игру... Молим те.
- ЛАЗАР: Немој да молиш. Не могу!... Не могу да ти дам...
- СТОЈАН: *(Као шаљиво – мазно)*
Брату не даш?
(Клекне и молићивено склоји руке)
Молим те... Као Бога те молим...
- ЛАЗАР: *(Сејно, колебљиво)*
Неком другом бих можда и дао
(Одмахујући џлавом)
али брату ...
- СТОЈАН: *(Преклињући)*
Лазаре; само још ноћас!... Молим те... Ако ми ноћас не крене, никада више нећу карте узети у руке...
- ЛАЗАР: *(Заједљиво)*
А ако добијеш?
- СТОЈАН: Добио, изгубио – никада више...
- ЛАЗАР: *(Провокајивно)*
Сигурно?
- СТОЈАН: *(Убедљиво)*
Кунем се... Зарекао сам се...
- ЛАЗАР: И пре си се зарицао...
- СТОЈАН: И Јелени сам обећао...

- ЛАЗАР: *(Циїира ̄а)*
 „Пас рекао – пас порекао“
(Гледа ̄а уїорно, одмахујући ̄лавом)
 Не... Не могу да саучествујем у тако погубној игри...
- СТОЈАН: *(Разочарано, ѿолӯласно)*
 Клечим пред тобом као пред иконом, а ти...
(Усїаје)
 Значи тако; не даш?... Добро... Онда ћу сам да...
(Пође ка орману)
- ЛАЗАР: *(Преїречи му ѿуї)*
 Стани! Куда!?...Знаш ли зашто је тај новац?
- СТОЈАН: *(Поколебано)*
 Знам...
(Надахнуїо – убеђено)
 Сад је прилика да га умножимо...
- ЛАЗАР: Играш се мојом судбином...
- СТОЈАН: Лазаре, ти не губиш ништа...
- ЛАЗАР: *(Иронично)*
 Ништа, само наду...
- СТОЈАН: Тражим на зајам... Вратићу ти...
- ЛАЗАР: Одакле?
- СТОЈАН: Продаћу ауто, ако...
- ЛАЗАР: Па, ти си... Стојане, човече...
- СТОЈАН: Склони се!
- ЛАЗАР: Зар ћеш силом?...
(Тик)
 Не дам!... Не могу ...
- СТОЈАН: *(Љуїиїо)*
 Ја за тебе могу све, а ти?... Склони се!
- ЛАЗАР: Стани – вршгаћу...
- СТОЈАН: *(Заједљиво)*
 Биће ти први пут... Арлаучи слободно...
- ЛАЗАР: *(Покушава да окрене на шалу)*
 Нећу... Пробудићу је...
- СТОЈАН: *(Оїседнуїо)*
 И то ме заболе... Хоћеш ли да те!...
(Овлаш ̄а ̄урне)

- ЛАЗАР: *(Љуџишио као)*
Силецијо!...
(Покуша да га загрљајем задржи)
Бога ми нећеш!...
- СТОЈАН: *(Одгурне га љуџишио – ојседнушо)*
Ма, откачи ме се!...
- ЛАЗАР: *(Посрће и њада. Ујлашено)*
Па, ти си луд?!...
(Прекорно)
Е, мој Стојане, мој Стојане...
- СТОЈАН: Шта ти је, што пиздиш?
(Освеићено)
Сам си то тражио...
(Покајнички)
А, лепо сам те молио ...
- ЛАЗАР: Узео те ђаво под своје...
- СТОЈАН: *(Нервозно)*
Молим те, само немој да ми моралишеш...
(Покајнички)
Добро; не даш, не даш... Твоје паре – воља твоја... Позај-
мићу на друго место.
(Пође)
- ЛАЗАР: *(Ујлашено, љридижући се)*
Стани!...
- СТОЈАН: *(Засијане)*
- ЛАЗАР: *(Забринушо)*
Ако... Ако баш мораш... Ако ... Ако ти је толико...
(Тик)
Ето, узми... Немој од каматаша, молим те!... .. Узми ...
- СТОЈАН: *(Увређено као)*
Не, нећу твоје...
- ЛАЗАР: *(Молећиво)*
Узми!... Све је то наше ... Узми све, само немој од њих...
Молим те, Стојане...
- СТОЈАН: Нећу, не дајеш ми од срца...
- ЛАЗАР: *(Покушавајући да звучи шаљиво. Тик)*
Па, ја и немам срце... Опрости...

СТОЈАН: *(Покушавајући да ѝрикрије задовољство. Колебљиво као)*
Дајеш ми?

ЛАЗАР: *(Клонуло)*
Узми...

СТОЈАН: *(Као колебљиво)*
Добро... Да знаш; само на зајам...
(Узима новац из ормана, сїавља у џеџ, ѝриђе Лазару љољуби за радосно)
Знао сам... Ништа без брата... Извини што сам те...

ЛАЗАР: *(Придижући се)*
Ма, ништа... Ако си... Само... Пази...

СТОЈАН: *(Самозадовољно)*
Знам, знам; никад више...
(Пође, ља се враїи, зџраби за и љодиџне)
Ипак ћу те пренети!

ЛАЗАР: *(Ошїмајући се – ѝриџушено)*
Стојане!... Немој!... Луд ли си, човече!... Пустите ме!... Стојане...
(Уџризе за за мишицу)

СТОЈАН: *(Болно)*
Не гризи, скоте!...
(Сїусїи за. Сїоје један насїрам друџоџ. Приџушено)
Јеси ли мушко, бре?...

ЛАЗАР: *(Тик)*
Зар и ти сумњаш?

СТОЈАН: Па, зашто сам не пређеш?...

ЛАЗАР: Она има свог човека...

СТОЈАН: *(Иронично – намерно)*
Има „човеци“... „Тучета“...

ЛАЗАР: Знао да га воли, да због њега... Остали су потрошна роба...

СТОЈАН: *(Иронично)*
Сви смо ми то...

ЛАЗАР: Ја нисам... Не гледам је твојим очима...

СТОЈАН: А, шта то ја не видим?

ЛАЗАР: Човека... Племениту људску душу која пати, која би да побегне од свих, и од себе саме, али...

- СТОЈАН: *(Иронично)*
Али је дотрчала код нас!...Е, мазгове један, она би радо и „земљака“ да проба...
(Шаљиво)
Не бој се, њена „риба“ нема зубе, не уједа...
- ЛАЗАР: *(Овлашћен удара руком)*
Баш си гад!...
(Више као ојравдање њим)
Не желим да ... да сејем коров свој ...
- СТОЈАН: *(Иронично)*
Какав коров, човече!? ...
- ЛАЗАР: *(Тик)*
Стојане, ако сам ја био најбољи и најбржи Драгутинов сперматозоид, какви ли су тек моји? Грехота би била...
- СТОЈАН: Ма какав коров, какав грех, човече?!... Причам ти причу!...Ваљда сам и ја Драгутинов...
- ЛАЗАР: *(Сејно)*
Није Драгутин због тебе Љубинку пребијао...
- СТОЈАН: Еј, бре, човече; Драгутин је Љубинки приписивао грех, тукао је и кињео и тако скидао умишљену кривицу са себе. Немаш ти појма о животу, момче! Колико пута сам ти казао да те је вирус после, као бебу, напао... Ма да сам све више убеђен да је то вакцина изазвала ... У милион случајева догоди се један твој... Знаш, учио сам... Толико сам запамтио...
(Љућиво)
А ти си себи увртео у главу... Ма, освети се, Лазаре...
- ЛАЗАР: *(Иронично)*
Значи; ја нисам Божја казна, нисам жртвено јагње?... Више му дођем као медицинска, колатерална, штета...
(Сејно)
Па, да; „У здравој јабуци је здрав и црв“...
- СТОЈАН: Ти си још једна школована будала, коју ћу ја, ипак, у њен кревет да!...
(Поново љубавно, љубавно и носи ка својој соби)
- ЛАЗАР: *(Оштримајући се)*
Стојане!... Немој!... Не понижавај ме, Стојане!...

- ЦЕЦА: *(У провокацијивној сјаваћици. Без „иминке“ око ока. Нагвирани на враћа. С олакшањем)*
А, то се ви рвете?...
- СТОЈАН *(Заспане збуњено, још држећи Лазара у наручју)*
- ЦЕЦА: *(С олакшањем прилазећи им. Стојану)*
Уплашила сам се да си ме Марку одао... Учинило ми се да он галами... Жива сам се...
- СТОЈАН: *(Сјусићи Лазара)*
Зар ти ја личим на цинкароша?...
- ЦЕЦА: Ма, не... Али...Шта ја знам...
(Прилази им. Лазару)
Јао, што сам се уплашила... Дај ми руку, пипни!... Да видиш како ми срце као у зеца... Пипни слободно...
- ЛАЗАР: *(Усипукне корак, смењено повлачи руку. Тик)*
Ја...
- СТОЈАН: *(Пође ка њој, шаљиво)*
Ма, дај да стручњак провери ...
- ЦЕЦА: *(Враћоласио)*
Још си ти, момче, код Јелене на студенској пракси...
- ЛАЗАР: *(Још увек збуњено)*
Негде је загурио књиге, па... па, да му их ја нађем ...
(Кад види збуњен Стојанов израз почне да се смеје)
Решио човек да спрема испите ...
- СТОЈАН: *(Почиње грлено да се смеје)*
Па да, књиге!... Књиге да ми нађе... Јесте, мајку му, сутра је заиста понедељак...
(Смеју се сви док се свешло полако гаси)

СЛИКА ШЕСТА

Иста сцена. Дан.

Лазар и Стојан.

ЛАЗАР: *(У њицама. Шейта нервозно њо соби)*

СТОЈАН: *(Улази видно њијан. Из ходника)*
Велики брат је ... стигао!... Дошао сам!...

ЛАЗАР: *(Мрџодно, још не види да је Стојан њијан. Прекорно)*
Нешто си ми поранио, брате...

СТОЈАН: *(Свадљиво)*
Је ли?!...
(Иронично)
Е, па, дадиља је мало закаснила!...
(Тејјајући)
Да се децко није упискио, укакио мозда?...

ЛАЗАР: *(Идући ка њему)*
Шта је с тобом, Стојане?
(Види да је њијан. Тик)
Па, ти си пијан, човече!...

СТОЈАН: *(Држећи се за раџасџов враџа)*
Ко је пијан?... Нисам!... Нисам, бре, пијан... Мало... Је-сам... Признајем ... До даске!...
(Свадљиво)
Пијан, па шта?!...

ЛАЗАР: Ништа... Ако си...
(Прилази да му њомоџне)
Важно је да си ...

СТОЈАН: *(Свадљиво)*
Шта, да сам?!... Тропа сам... Све сам!... Живог су ме одрали... Ошурили су ме... Све су ми!... Све ...

ЛАЗАР: Знао сам... Ако су ...

СТОЈАН: Знао си?!... Шта си знао?...
(Иронично)
Ти све знаш, Стивене Хокингсе...
(Инацијски)
И ауто сам, бре...

ЛАЗАР: Ако... Боље него да си га слупао...

- СТОЈАН: *(Свадљиво)*
 Није боље!... Ако сам, а!... Измалерисао си ме, бре!...
 Ниси ми од срца дао... Зато сам... Зато сам све... Све сам у
 инат... У инат теби, њима, Јелени... У инат Богу!... Разу-
 меш?... У инат инату!... Немам ништа...
(Изврће цeyове)
 Шворц! Нема ни Москве... Нема!... Можеш да се сликаш,
 Малеру... Нема!...
- ЛАЗАР: Ако. И онако нисам веровао Русима... Само бих цабе
 трпео бол...
- СТОЈАН: Шта; „ако“?!... Шта, бре; „ако“ !?... Ако, ако... Ако сам!...
 Убијаш ме тим твојим „ако“...
- ЛАЗАР: Зашто очајаваш? Па, то је само новац – папир којим ни
 дупе не може да се обрише...
- СТОЈАН: Папир само?... Е, то сам ја.
(Сломљено)
 Крпа сам којом може све да се ...
- ЛАЗАР: Пијан си, Стојане...
- СТОЈАН: Нисам, бре!... Нисам пијан...
(Кивно – надахнуто)
 Ако сам, а?!... Је ли ти се жеља испунила?!...
- ЛАЗАР: Нисам то желео...
- СТОЈАН: Не лажи!... Јеси!...Признај!...
- ЛАЗАР: *(Помирљиво)*
 Добро, признајем... Ето, признајем...
- СТОЈАН: Шта признајеш!?...Шта?...
- ЛАЗАР Па., то ... Да сам те ја избаксузирао... Да сам ти био
 малер...
- СТОЈАН: То јеси!... Баксуз си... Друго!... Друго ти мени признај!...
 Оно!... Оно што си си одувек желео? ...
- ЛАЗАР: *(Осмехнуто,покушавајући да га шаљивим тоном смири)*
 Да будем као ти?...
- СТОЈАН: Не то!... Не лажи... Знам да мислиш да ја нисам оно што
 мислим да јесам!...Знам ја... Једва си чекао да ме видиш
 овако... овако...
- ЛАЗАР: *(Шаљиво)*
 Веселог?...

- СТОЈАН: (*Љутишићо*)
Веселог?!... Ма, не пијаног!...Сјебаног... Овако сјебаног,
да!... Да, то!... Баш то! Да ме видиш... Да докажеш да си
ти, и такав, смотан, бољи... Поштено, признај!... И? ... И
сад кад си се у то... Шта још хоћеш?..
- ЛАЗАР: Хоћу да легнеш... Хајде...
- СТОЈАН: Нећу!...
- ЛАЗАР: (*Шаљиво*)
Дозволи да и ја тебе једном сместим у кревет.
- СТОЈАН: (*Кроз њијани смех*)
Ти, мене?...О, Боже, он да мене?!...Како?... Чиме, бре?!...
Тим моткама твојим?
- ЛАЗАР: (*Тик. Шаљиво, с најором*)
Зубима ћу те, као мачка маче...
- СТОЈАН: Зубима?!... Он све може зубима!... Ха, ха... Уједаш, ује-
даш, а?... И без зуба би ме, бре, уједао!... Колико сам се
дивео тој твојој бандоглавој упорности, још више сам
желео да ти зубе избијем... ..
- ЛАЗАР: (*Тик*)
Шалиш се, увек си ме и ти штитио...
- СТОЈАН: (*Пијано њера своје*)
Штитио сам те?... То јесам!... Због себе сам те штитио, да
знаш... да... да докажем да сам ја – Ја!...
(*Измањеним ѓласом*)
“Пази Лазара, води рачуна о Лазару... Води га у школу...
Сачекај га... Не дај, Стојане, да га деца“... А ја!?... Једва
сам чекао те неко попреко погледа, да га одмах преко
њокалице... То је било оно право, моје – право преко
њокалице!... “Нахрани Лазара... Немој да се умоча“...
Лазара, Лазара, увек само Лазара... Све се, бре, теби
прво... И Драгутин и Љубинка су увек тебе прво... У инат
њима сам и велику нужду, као ти, у гаће... Због тебе ме је
Драгутин лемао...
(*Пијано њера своје*)
Због тебе сам желео да сам немоћан... да се разболим, да
се и око мене вију... А оно; као у инат; ништа!... Ништа!...
Дрен! ... Ма, ја сам ти, бре, сува дреновина!...
- ЛАЗАР: Шта мислиш, како је тек мени, оваквом, уз тебе таквог
било...

- СТОЈАН: Ма, боли мене стојко како је теби било!... Како је мени, то... Љубинка је тебе, само тебе... Лазару увек боље, Лазару увек лакше... Желео сам да ... да умреш!... Да те нема!... А ти?...Ти си се, бре, у инат мени и свима нама, држао за живот ... Успевао си и оно што ни здрави не могу... Као крпељ си се зубима за живот хватао!... Зубима... Мрзео сам ту твоју ... ту твоју ... бандоглаву упорност...
- ЛАЗАР: И ја бих тебе мрзео да сам су нам судбине замењене... То је нормално, људски...
- СТОЈАН (*Изненађено*)
Нормално?!... Па, теби је и то нормално, а?...Шта си ти; бре; светац или идиот?!
- ЛАЗАР: (*Тик*)
Ни једно, ни друго... Човек сам, као и ти...
- СТОЈАН: Ма, немој!... Види га!... Човек као ја?!... Молим те, немој да филозофираш, да га психолошки тупиш ... Ти си, бре... бре, гори од...
(*Не налази љаву реч, или се уздржи да је каже*)
... од крпеља...
(*У нарасијајућем бесу*)
Каин је, бре брате, брата Авеља убио једним потезом, на мах, а ти мене убијаш свакодневно годинама... Убијаш ме, давиш мртвим шакама, стежеш ме за гушу тим твојим мртвим прстима!... Стежеш... Гушиш... Памуком своје немоћи ме давиш... Стискаш ме као... као удав...
(*Клонуло*)
Ти се гушиш у сну, а ја, човече, ни будан не могу од тебе да дођем до даха...
- ЛАЗАР: Видим, али не желим то... Зашто себе мучиш, Стојане? Одрасли смо... Оди од мене, ослободи ме се... Сваки нови минут је нова могућност, нова шанса да се промени живот. Искористи је... Иди, ослободи ме се,,
- СТОЈАН: Иди!?... Ослободи се... Како кад сам... Куда?!...У студентски дом... Да се удам за Јелену?... Можда да одем на запустело Драгутиново имање, а?... Куда?!... Где да одем?... Где да се денем, човече?!... Лако је теби!... Теби су купили стан... Тебе су из једне бање у другу, трећу... Тебе би опет чак у Русију... Тебе би позлатили да могу...
- ЛАЗАР: Ја то нисам тражио... Јесам ли ја крив што ме Драгутин није као маче у реку бацио... Могли су у неки дом за... у неко сиротиште при неком манастиру да ме дају...

- СТОЈАН: А, хтео је то Драгутин!... Слушао сам их кад су се ...
(*Измењеним, мушким, ѓласом*)
„Твој отац је брата свог због имања... пусто му остало... па сад ја да његов грех да ... Носи му га!“...
(*Женским ѓласом*)
„Немој, не терај ме, Драгутине... Не гомилај несрећу... Још би нам три покољења због њега била проклета... Овог Божјег анђела ћу ја сама да“... И за њу си, бре, ти био анђеол!...
(*Кивно*)
Као и ја, и Драгутин је желео да те нема...
- ЛАЗАР: Неправедан си, Стојане...
- СТОЈАН: Ја неправедан?! Живот је, бре, неправедан!... Живот је покераш који вешто блефира.
(*Уверено*)
Ма, опсенар је то који ти продаје илузију да си неко и нешто, да можеш све ... вара те да би му служио... Све је лажно само је смрт стварна, праведна и несребична...
(*Клонуло*)
Само смрт...
(*Сејши се, живље*)
Јесте; и онај што те таквог склепао је желео да те нема...
- ЛАЗАР: Подсвесно вероватно, али и ...
(*Тик*)
и то је људски...
- СТОЈАН: Е, вала, брате, нема веће будале од школоване будале!...
Људски, а!?
(*Пијано шера своје*)
Ма, каква подсвест, какви бакрачи!? Свесно је желео, човече!... А ти; људски?!... За тебе је све нормално – човечно. А где ти је сад Драгутин?!...
- ЛАЗАР: Рмба у Немачкој, да би смо ми могли да студирамо, да би... (
Заћути)
- СТОЈАН: Заврши, заврши што си почео!... Не бој се, кажи слободно!... Знаш шта си прогутао!... Пљуни!... Да би се ти Стојане коцкао... Кажи слободно!... Они крваво зарађују, а ти!?... Они због нас ринтају?... А ја?...Ето и твоје сам... Одоше!...Испарише... И треба да црнче!
(*Садистички*)
Ма, не рмбају они због нас?... Због тебе!... Побегли су од тебе, Лазаре!... Лакше им је да служе Швабама, него да тебе гледају!...

ЛАЗАР: Из тебе говори алкохол, Стојане...

СТОЈАН: Говори истина!... Истина... Мене су, бре, као квочку канапом везали за тебе... Стожер си око кога се ја само вртим и мотам!... Тебе су мени о врат окачили... Зар није тако?

ЛАЗАР: *(Тук)*

Знам...

(Трейераво)

Мој трах да ме не...

(Тук)

и твоја немоћ да се избориш за своју слободу су нас учинили оваквим какви смо, зато...

(Заћуши)

СТОЈАН: Зато, шта?!... Зашто ћутиш?

ЛАЗАР: *(Одлучно)*

И Сијамски близанци се раздвајају, Стојане... Бежи од мене...

СТОЈАН: Бежи од мене?!...Боже, који си ти покварењак!... Па, да – психолог мора да зна како се привидном добротом кажњава!... Само интелектуалци могу бити тако подмукли и покварени!... “Иди – Бежи од мене“ Живи, човече с осећањем кривице да си напустио и издао брата. Да и ја тебе, као што је деда свог брата?!... Да будем Јуда, а?! ... То би ти; да изневерим Драгутина и Љубинку?!... „Стојане, упиши медицинску, буди терапеут Лазару“... Стојан упише... “Стојане, упиши факултет, учи да Лазару једнога дана нађеш лек“... Стојан учи... Сад кад си дипломирао можеш да кажеш; „иди, одвежи се“...

ЛАЗАР: *(Подигне руке колико може, саркастично)*

Па, да... Видиш; мени од сад нико више није потребан...

(Мирно)

Знам ја, Стојане, да је и теби и мени потребно да се растанемо... Бојим се да нас је веза, твоја брига и обавезе око мене учинила зависним, неуротичним мазохистима...

СТОЈАН: Ја мазохиста!?... Охо – хо!... Сад сам и то?!... Нисам!...

(Смирено)

Нисам, бре, Лазаре!... Ја сам... ја сам само губитник...

(У нарастјајућем бесу)

Губитник од дана кад си ти закмечао!...

(Крајњак мук појмом)

ЛАЗАР: *(Смирено)*

Губитник си зато што желиш да губиш. То је твој начин да казниш себе због... због осећања кривице што си

желео да ме нема... Зато ми је још теже, веруј ми... Молим те; не кажњавај се више. Узми живот у своје руке, заврши оно што си започео. Осамостали се, диши ...

СТОЈАН: Диши!?... Заборавио сам, бре, да дишем!...Дишем на шкрге... Дахћем као куче... Шта да завршим?!... Па, и она би доктора!... Е, нема!...Нећу!... Не може... И Драгутин би да се курчи, како су му синови... Нећу!... Нећу да будем лекар! ... Нећу!... Нећу читавог живота да гледам само болесне, старе, умируће и мртве... Нећу!

(Клонуло)

Не могу... Не могу више... Све ми се смучило!...И ти, и они...и Јелена, и факултет!... Живот ми се смучио...

(Кивно)

Ма, бићу чистач, метлар који ће сав људски отпад да помете!...

(Изненада њосѡјаје свесѡјан да је ѡреѡерао, ѡочиње ѡијано да ѡлаче)

Боже, које сам ја ђубре!... Која сам ја животиња...

ЛАЗАР: Добро је што си све то истиснуо из себе...

(Грцаво)

Немој, Стојане...

(Тик)

Ниси ти гори од других... Погледај око себе... Мене погледај... Немој, молим те...

СТОЈАН: Сад знаш какво је чудовиште твој брат ...

(Сломљено)

Које сам ја ништавило... Ја... Ја сам проклет... Ниси ти... Ја сам проклетство!... Ја сам ништа – нула... И Цецу сам... само да би те ... Која сам ја мушка пизда ...

ЛАЗАР: *(Рашири руке да ѡа загрли, али ѡо не учини)*

Ниси, Стојане... Немој тако... Боли, боли ме твој очај... Човек си... Људско биће... Човеку је дато и да воли и да мрзи...

СТОЈАН: И да губи?... Све да спљиска?...

ЛАЗАР: И кад се губи нешто се добија...

СТОЈАН: *(Клонуло)*

Тупиш га...

(Живље)

Шта се, бре, добија?!... Ма, јебем ти ја ту твоју психологију!

- ЛАЗАР: Како ти оно рече; добија болно – слатко задовољство, привид да је победио смрт. Кад губиш, не губиш наду
(*Шаљиво*)
Зар коцкару то треба да тумачим...
- СТОЈАН: (*Иронично*)
Е, сад си ме утешио!... Да знаш; сад ми је много лакше... О, што ми је лепо, човече!
(*Клонуло*)
Шта сам ја добио?... Шта ми је живот дао?...
- ЛАЗАР: О, Боже, зар си слеп? Гледаш ме, асистираш ми читавог живота, а ... а очајаваш над собом тако, тако ... тако снажним и лепим.
- СТОЈАН: Ти си, бре, једна наивна будала коју је психологија учинила још већом...
(*Клонуло*)
Душа моја, душа моја је... изгубљена... Потонула је...
Нема је...
- ЛАЗАР: Промени свој живот, обуздај себе...
- СТОЈАН: Да променим себе?... Докле, бре, да се мењам, докле да се Стојан другима прилагођава?!
(*Клонуло*)
Докле?!...
(*Живље*)
Умеш ли ти, човече да мрзиш?
- ЛАЗАР: Да знаш; још како сам умео и да завидим и да мрзим...
- СТОЈАН: (*Обрадовано*)
Знао сам!... Знам ја да се мрзе они који нас добрим презадужују...
(*Сејти се*)
Умео си, а?!... А сад? А, сад?!... Мрзиш ли ме онолико колико ја мрзим себе?...
- ЛАЗАР: Мало је људи који себе воле, мој Стојане... Не, не мрзим те... После Москве сам такав осећај угушио у себи... Бар онај свесни део сам угушио...
- СТОЈАН: (*Иронично*)
Ма, немој?!... После Москве си постао филантроп?... Једно миловање твоје мушкости женском руком учинио те племенитим човекољупцем?... Да је то могуће, па, ја бих, бре, до сада постао светац! ...
- ЛАЗАР: (*Шаљиво*)
Време је пред тобом. Јелена ће ти у томе помоћи

СТОЈАН: Време, а?!... Е, па, време је да те ја преко колена, па по туру!...

ЛАЗАР: *(Шаљиво)*
Не можеш ти толико да бијеш, колико ја могу да истрпим...

СТОЈАН: Знам.
(Кроз њијани смех)
Баш зато и нећу ...

ЛАЗАР: *(Кроз смех, шаљиво)*
Садисто!

СТОЈАН: Ја садиста?!...Значи, сад сам и садиста? Ниси доследан, Лазаре! Ниси... Зар мало пре не рече да сам мазохиста!... Па ко сам ја, шта сам?... Који сам сад ђаво; садиста или мазохиста?!... Одлучи се, бре!...

ЛАЗАР: *(Шаљиво)*
Још не уmem тачну дијагнозу да поставим ... У овом случају – пијан си ...

СТОЈАН: *(Свадљиво)*
Ја пијан?!...Нисам!...Нисам, бре, пијан... Погледај ме... Видиш да нисам...

ЛАЗАР: *(Помирљиво – шаљиво)*
Јеси, мало... Пијан и огорчен, Авеље...

СТОЈАН: Нисам пијан, а огорчен јесам!...То јесам... Ти си, бре, за све крив... Ти!... Ти си ми дао новац... Ти!...Да ми ниси дао, на бих сад... А зашто си, а?!... Мислиш да не знам зашто си ми га дао?!...

ЛАЗАР: *(Изненађено – збуњено)*
Зашто?...
(Иронично)
Зар ће опет бити да „Није крив убица, него убијени“

СТОЈАН: Тачно!...Намерно си... Срачунато – подмукло ... Признај!... Знао си да сам губитник ... Требало ти је да то докажеш мом Драгутину, и њој – и њој, да сам ја... Да си ти...

ЛАЗАР: Бојао сам се, Стојане... Уплашио сам се ...

СТОЈАН: Уплашио?!
(Иронично)
Мене, или за мене?...

ЛАЗАР: *(Шаљиво)*
Сад више нисам сигуран.

- СТОЈАН: *(Љуїиїио)*
Лажовчино!... Е, сад ћу те стварно убити!
- ЛАЗАР: *(Као озбиљно)*
Искористи прилику. Имаћеш олакшавајућу околност на суду. У пијаном, неурачунљивом стању, Авељ убио Каина...
(Наједном, изненада їсихички їуца, дрхїећи исїура врайї ка њему. Сломљено)
Да... Ево... Убиј!... Задави ме, брате... Стегни јако тим снажним прстима!... Јако... Стисни!... Убиј, отараси ме се!...
(Грцаво)
Молим те, убиј ме... Спаси нас... Убиј ме, Авеље...
- СТОЈАН: *(Зайањено, оїпрежњено)*
Па, ти си луд, човече!...Шта ти је наједном?... Ја тебе?...
(Кроз усиљени смех, загрљивши га, їосрће и заједно їадају на їод)
... Ја да тебе?!... Лазаре?
(Придижући се)
Стани, освести се, Лазаре!...
- ЛАЗАР: Молим те, Авеље, убиј Каина!...
(Грцаво)
Убиј Каина...
- СТОЈАН: Чекај!...Чекај, стани, Лазаре!... Нешто ту није у реду... Освести се... Нешто смо побркали, брате!... Знамо ли ми, заправо, ко је овде Каин, а ко Авељ?... Ко?... Ко, брате?
- ЛАЗАР: *(Грли га колико му їо моѓућносїи и їоложај дозвољавају. Смеје се с њим неколико їренуїака ѓрлено, а їоїшом, изненада бризне у необуздан, неуроїшчан и ѓрцав їлач. Тикови, їикови...)*
- СТОЈАН: *(Покушавајући да га їодиѓне и усїрави їосїаје свесїан да Лазар їлаче)*
Зашто?...
(Оїпрежњено, очајно)
О, Боже!... О, мајко моја!... Шта сам учинио!?... Лазаре?... Немој, брате... Опрости, Лазаре!... Молим те, немој!... Полудећу, Лазаре!...
(Сломљено)
Зашто?... Зашто плачеш, Лазаре?

Завеса